

Kinóló mole ala hąkearaletei

¹ I dere fota, Kótóné Yesu Kerisopaae mo felekemó yaai dere alapa, naao kutó diratere so whinė tuę yópóló, kinóló moletei hąkearóló yó melae, yóló malepó. Ai fo Yesuné wosóló, ama kutó deratere whı Jon beterepaae *ensel* dotonalepó.

² Atétepa, Jon-né ama kelale ala so whı feané tuę yópóló, amamo aseyalepó. Ai fota me kae mei, Kótóné dere foró Yesu Kerisoné ama yale alatamo etérapóló yó male fopó.

³ Take i ala yaalopóló i asęre fo hąkeamó dosąatu betere whı Kótóné wisiró beterapa, hajné sukutu beterópóló yae. Ai dosąatere fō wosóló, hosaa tuąmó mulatere so whıkélé, wisiró beterapóló hajné sukutu betenérápó. Ti ai yó male alarape dokonóló yaaire be dę mo felekemó sókó waai dapó.

Talené doi hale horatere foró kọléó dere fotamo

⁴ Ęta, Jon-né Esia hae kwiamó betó mole węikeró Keriso fake so whıpaae dapó.

Miókélé betóo, takekélé bitiré wóo, nalo waaire alimókélé hąle betóo, yaaire sekęró kale tęteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó betere węikeró keperapetamo tuąmó kaaróló wale hamokoróló hąle tao sere alaró, hosaa muni deyóló dua betere alatamo diąpaae erópóló yae.

⁵ Ti Yesu Kerisoné yó matere fota, ama mo kelale alatóró du beterapó. Ti ąta, mo sukąletei

kepaayóló betaaire so whimó, tu aleróló folosóró fóló betere whipó. Atéturaalu, i haemó betó mole topo whirapekélé mo fea amatóro teteróló kaae tarapó.

Ai sekéné amatóro diapaae yaala sókó furaalu, da dowi ala tuamó betepa, ama sameanétei ter-aayóló hale fópóló eró beterapó.

⁶ Téro da ama teteróló kaae tare aomó sóró beteróló, Alima Kótóné ama ala erópóló, so whimó momaratere whi sóró beteralépó. Téreteiné, ai seké ama mo kae ere ala wisiró doasi fotokotamo mo hale muó tanópóló yae! Mo kée, téyópóló yae!

⁷ I dere fo wosae! A ó hepen bemó ere saktamo wapa, so whi mo feanékélé, take a duraalu wutiné deyale whirapenékélé, kelaalo ai ape.

Atéteremó, i hae kwia feamó betóló fale so whiné doasi wole u yaalopó.

Ti ai alata, motóro yaalo ai ape. Mo kée, téyópóló yae!

⁸ Téro Tale Kótóné duraalu, “Eta, *Alaparó Omekatamopó*. Ai fo feteyóló, kaae sereteiró kemeratereteitamota, ti mo etórotipó. Take bitiré waleteikélé, mió betereteikélé, take nalo betaaireteikélé, etóro bitu, fea ɔla ɔla teteróló kaae tare seké etórotipó,” yalépó.

Whiné Naalema aqpa kelale fo

⁹ Eta, diaaɔ no Jon-né dapó. Da fea Yesu tuamó bitu, seké sere alakélé, ama teteróló kaae tare aomó betere alakélé, hōni hale belée tare alakélé, da fea betamó deté fu betere whipó. Yesuné yale ala i ape yóló yó melóo, Kótóné fo eróo, yalemó

atimané ę węiné bopéro daaló betere hae Patmos-mó beteralepó.

¹⁰ Atéro betepa, Talené be demó Deį kepe wisiné fotokọ tuamó bitu, ęalo kılıpaae doasi fo fake ukulumó wutiné hale kaae depa wosalepó.

¹¹ Atéro dere foné duraalu, “Naao keletere ala fea bopeyóló mole sókumó aseýóló, węikeró Keriso fake so whıpaae falae. Ai berape i ape. Efesus, Smerna, Perkamum, Taiyatira, Sardis, Piladelpia, Laodisia, i dosąayale be huluamó betó mole Keriso so whı feapaae aseýóló falae,” yalepó.

¹² Ai fo du betepa, né déro sisópaae fetée fóló kelalemó, *kold kapané* aleale węikeró są dirirape kelalepó.

¹³ Atépa, ai są dirirape duku betere tuą dolomó whı betą Whıné Naalema kaae daapa kelalepó. Atéru, deróló sókó fatere fłoi kuti deróló, *kold kapané* aleale toné ai kuti tęteróló bopémó sepa kelalepó.

¹⁴ Ama toporó nikitamota, mo yako kaae deę wisinaale yóo, ama kelekélé si mi kaae holóo, depa kelalepó.

¹⁵ Ama hóta, ti *brons kapa* siné dóló whaare kaae yóo, ama dere fokélé, węi doų kaaturaalu dere hu kaae depa wosalepó.

¹⁶ Ama turu naasené węikeró hęrerape tawóo, ama kólómó bóe dele sepake fosó tamo daai sókó wóo, ama kelepaakélé, sukané deę kaae yóo, epa kelalepó.

¹⁷ ęalo ą kilituraalu, ę ama hó aomó sukąle whı kaae deraapisa fóló molepó. Atéro mupa, ama turu naasené ę wolaa yóló duraalu, “ęą wiyaęse.

Kaae sereteikélé, kemetereteikélé, mo ętórótípó.

¹⁸ Ęta, mo ti betere sekępó. Ę take sukaletei, momó kepaayóló mo titóró betó tarapó. Téruraalu, sukutere alaró sukąle so whıtamo betere tų *ki* yąlo i tare ape.

¹⁹ Térapa, naao kelale alakélé, mió i alimó keletere alakélé, nalo betaaire alimó yaaire alakélé aseyae.

²⁰ Yąlo turu naasemó mupa, naao kelale węikeró hęreraperó *kold kapané* aleale węikeró są dirirapetamo kelale bete i ape. Kale hęrerapeta, ti u węikeró be huluarapemó betó mole Keriso so whı tao sępóló, dotonale węikeró *ensel-rapepó*. Kale węikeró są dirirapeta, ti węikeró be huluamó betó mole Keriso so whıpó,” yalepó.

2

Efesus Keriso so whıpaae aseyóló farale fo

¹ “Efesus be huluamó betó mole Keriso so whı tao sępóló dotęyale *ensel-paae* i fo aseyóló falae.

Turu naasené kale węikeró hęrerape taruraalu, *kold kapané* aleale węikeró są dirirape daae mole tuąmó kutu betere sekéné dere fo i ape.

² Dią hókélé ini, mepaae du betere alarape yąlo tuęnipóló de? Dią hókélé ini, depe tukó wei ala hąle yó tare alakélé, kale dowı ala yó tareteikélé, whırape diątamo betąmó betaosóró hókó fatu betere alakélé, yąlo tuęrapó. Mepaae whırapené duraalu, ‘Dąta, Talené dotonatepa wale *apospel* whırapepó,’ dere fomó, diąné atima

kāae kolóló duraalu, ‘Diāta kapala fo bole whīrapepó dere alakélé kolóló, yālo mo tuérapó.’

³ Diā yālo so whī betepa, mepaae sekei ala ó faletere alarape wou betepatei diā hōyóló dekani, yālo doimó hāle yó tarapó.

⁴ Tépatei, yālo keletēpa wisinire ala betā i ape. Take kaae suraalu diaaḡ yaala sókó fu betale ala mió taaló betērapó.

⁵ Térapa, take diaaḡ yaala sókó fu betale ala taaróló, mió diā haepaae ai derepalapa kisipa muae. Atétu, diaaḡ kisipa tiki feteyóló take du betale ala momó yae. Diā ai alatamo initepa, ti ẹ diā beterepaae wóló diāné dērótu betere sḡ yālo tokó saalopó.

⁶ Téretei, diaaḡ du betere alamó yālo i yaaitere fo betā mo wisirapó. Nikolas whīrapené hōtu betere kaae diaaḡkélé atétu betērapó.

⁷ Mepaae whī me de woséli daapa, ti Dēi Kepe Wisiné kae kae Keriso so whīpaae du betere fo feané wosópóló yae. Whī me de tu wisipaae faai fupa, me sekei alané sesé depakélé hepée taae faróló wale whīta, Kótó betere kelaalo mo kokoi tikimó daale kepaayóló mo ti betaaire ni du wisi nópóló yālo melaalopó,” yalepó.

Smerna Keriso so whīpaae aseýóló farale fo

⁸ “Smerna be huluamó betó mole Keriso so whī tao sópóló dotonale *ensel*-paae i fo aseýóló falae.

I dere fota, kaae sereteiró kēmerāle foletēitamóné bete Tale ḡ mo ti sukāletei, momó kepaayóló betere sekéné dapó.

⁹ Diāpaae kae kae sekei alarape wou bitu-raalu, yoleale yóló betere ala yālo tuéretei, doasi

dirii ɔla wisinaale betaɔ diɔn  s r  taretein , diɔ doasi n li whi kaae ai betere ape. Mepaae so whi atimata, Satan-n  fo wosetere fake bituraalu, diɔ er tu betere fo yaɔo kisiparap .

¹⁰ Diɔpaae sekei ala waaiem  wiyaɔse y l , ma fo i dapa wosae. Diɔ betere ala k ae ke-laairaaalu, Satan-n  diɔ mepaae so whi *dipula* beteraalo ai ape. At r  *dipula* betero betepa, sekei ala sir  fu bituraalu, naase tamo be d rape kemeyaalop . Diɔ dupak l  me ɔla meip l , tu  tiki tirat  fu betepa, ti at tere whiɔrapem  b nen  whi dol l  kemeratere whin  deratere topo tao su dere kaae, yaɔo mo ti betere bete melaalo ai ape.

¹¹ Mepaae whi de wos li daapata, kale D i Kepe Wisin  Keriso fakerapepaae i dere fo wos p l  yae. Whi me de tu wisipaae faai feɔlalem  sesétepakélé, hep e taae faróló wapata, ti atétere whi   tamoróló sukutere alan  doraalo meip .”

Pergamum Keriso so whipaae aseyo l  farale fo

¹² “Perkamum be huluamó bet  mole Keriso so whi tao s p l  dotonale *ensel*-paae i fo aseyo l  falae.

Fos  tamo daale b e dele sepake tare sekéné dere fo i ape.

¹³ Diɔta, Satan-n  ama t ter l  kaae tare tikimó betereitei yaɔo kisiparapó. Diɔ at r  bitutei, yaɔo doim  du betere ala taaréni, haɔe y  tarapó. Take yaɔo ala er tu betale whi Antipas dale alim , diɔn   paae tu  tiki tiratere ala taaréni, haɔe y 

tawaletei yało tuérapó. Ti diąta, Satan betere be huluamó ai betere ape.

¹⁴ Tépatei, diaaą dere mepaae ala yało keletómó wisiniretei i ape. Dią betó mole kua dolomó, mepaae so whı Balam-né hoko yó mótu betale ala kaae du beterapó. Balam-né Balak-paae Israel fake so whı dowi ala yópóló, etéro yae yóló yó melalepó. Balak-né Israel fake so whı kapala kótópaae moma yóló matere ąlaró nópu nokole alatamo yópóló, ąlisóró fipakalepó.

¹⁵ Atétu betere kaae, dią mepaae whırapekélé Nikolas whırapené yó matere ala sya fu beterapó.

¹⁶ Térapa, diaaą ai du betere ala taaróló, kisipa tiki feteyóló betae. Diątamo ai ala initepa, ti ę dią beterepaae hapale sókó wóló, dią ai ala du betere whırapetamo yało kólómó sókó wale sepakené bóe daalopó.

¹⁷ Mepaae whı de woséli daapata, kale Dęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae du betere fo wosópóló yae. Whı me de tu wisipaae faai fenalemó sesétepakélé, hepée taae faróló wapa, ti atétere whımó yało hyó muló betere mepaae *mana* o nópóló melaalopó. Téturaalu, kisi doi aseýóló muló betere dęi kane fakekélé melaalopó. Ai kane fakemó asere doita, hałe mo whiné tuę yaalo meitei, ai kane fake sere whiné maaté tuę yaalopó.”

Taiyatira Keriso so whıpaae aseýóló farale fo

¹⁸ “Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whı tao sópóló, dotonale *ensel*-paae i fo aseýóló falae.

I dere fota, Kótó Naalema ama kele mo si kaae dó taru, hōlekekélé kale *brons kapa* siné dóló kasa kasa kaae ere sekéné dapó.

¹⁹ Diaaḡ yaala sókó fole alakélé, diaaḡ tué tiki tiratere alakélé, yaḡo doimó mo so whi tao sóró erótu betere alakélé, seḡe wapatei beléetóró tare alakélé, diaaḡ mió du betere alané take kaae suraalu yale ala bosene faletei, fea yaḡo tuérapó.

²⁰ Tépatēi, kale so Jesepel ḡ fópóló mo taketitei hōkó farényólópó. Ai soné amatei ḡ Kótóné fo eratere kóló sopó du betērapó. Téturaalu, ama yó matere fonétei, yaḡo kutó diratere whirape nópu nokole ala yóo, kapala kótópaae momatere ḡla nópóló ḡlisóró fóo, du betērapó.

²¹ Ai soné nópu nuku betere ala taaróló, kisipa feteyóló wópóló kaae taté fu betēpatēi, wéni mo dowḡae fu betērapó.

²² Até du betēreteiné, ḡ dele sóró fitere tikimótóró fiyó mulópóló, taae deraalópó. Téturaalu, ḡtamo nópu nuku betere whirapekélé kale soné atimapaae yó melale dowi ala taaróló, tué tiki feteyóló anitepa, ti atimakélé kale so dere kaae, dele sópóló taae deraalópó.

²³ Ai soné ama naale senaalekélé sinópóló, yaḡo mo ti daalópó. Ai ala depa, Keriso fake so whi feané kilitu, ḡta, so whiné hosaa tuḡmó mole alaró tué tikitamo taleyóló, atimané yale alamó mo donotóró tokḡ matere Tale betērapóló kisipa yaalo ai ape.

²⁴ Diḡ mēpaae Taiyatira be huluamó betó mole Keriso so whi kale soné yó matere fo wosóló sya feni yóo, Satan-né mo apaae derepale kinóló mole ala kisipa sini yóo, ere so whipaae yaḡo seḡei

ala kae eraalo meipó.

²⁵ Téyaalomeipa, ę wale alimó sókó faasepóló, diaaę ai du betere wisi alatóró hęle yó taté fo betae.

²⁶ Whi me de tu wisipaae faai fenalemó, me sekei alané sesé depakélé, hepée taae faróló, kemene fole kwiamó sókó fupa, ti atétere whi i hae kwiamó betó mole so whi fea teteróló kaae tanópóló, ęło sóró beteraalopó.

²⁷ Asemó ere fo i ape.

‘Topo whiné tatere *aiyon kapa*-né aleale dotótiki taru, haené aleale wuti deręketu dere kaae, ęło bóe whirape ai ala yaalopó,’ erapó.

Ęło Ayané ę so whi teteróló kaae tanópóló sóró beterótu yale kaae, ęłokélé dię sóró beter-aalo ai ape.

²⁸ Atéró sóró beteratere so whipaae hika be dęteretamo dęyó tare hęrekélé, ęło melaalopó.

²⁹ Mepaae so whi me wosęli daapata, kale Dęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i du betere fo wosóló tuę muópóló yae,” yalepó.

3

Sardis Keriso so whipaae aseýóló farale fo

¹ “Sardis be hulúamó betó mole Keriso so whi tao sópóló dotęyale *ensel*-paae i fo aseýóló falae.

Kótóné węikeró kepe tawóo, węikeró hęrerape tawóo, ere whiné dere fo i ape. Dięné du betere ala ęło kolóló kisiparapó. Mepaae so whiné dię kilituraalu, i Keriso faketa, Kótóné ala eraai noke fini, mo doa ketekę bulapóló dukiróturaalu, diaaę doi só kutu beterepó. Téretei dię ęło keletepa sukęle whi aęrapó.

² Dią fire whįrape-ó, turukó horóló betae! Diaaą du betale wisi ala fea sisiraae fóló betą betą betereitei felekemó sukąai dapa, fotokọ buóló daayae. Ti noatepae, ę tẹteróló kaae tare Kótóné keletómó diaaą erótu betere ala mo turó kemeróló, ama muló betere ąalemó sókó fenipó.

³ Térapa, diąné take wosóló tuęre fo kisipa muae. Ai fo aomó sukóló bitu, kisipa feteyóló ai fo sya fóló erótu betae. Ę waaire be ę dią kisipani, mokọleyaa yóló betó mupa, ę ọlẹmi nokole whį kaae, sókó waalo ai ape.

⁴ Téyaalotei, dią Sardis bemó betere whįrape kuamó betą betą so whįné deró betere kuti mo wisiyóló kaae tare tikimó, bólukélé inipó. Ai whįrapeta, ęi kuti deróló ętamo kweyaalopó. Ti noatepae, atima dere ala wisireteiné ai ala yaaire mo sųrapó.

⁵ Whį me de tu wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wale whįta, ti u kale so whįné deró betere ęi kuti kaaetóró deraalo ai ape. Ai whįné ama doita, mo titóró betó tare *buk*-mó moletei yało helekókélé yaalo meipó. Tėni, yało Ayaró ama *ensel*-rapetamoné keletómó daalu, ita yało whįpóló, yó melaalopó.

⁶ Mepaae whį de wosęli daapa, ti kale ęi Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae du betere fo wosóló tuę muópóló yae,” yalepó.

Filadelpia Keriso so whįpaae aseýóló farale fo

⁷ “Filadelpia be huluamó betó mole Keriso so whį tao sópóló dotęyale *ensel*-paae i fo aseýóló falae.

I dere fota mo fo bete Tale dowi ala betakélé muni, kae betere sekéné dapó. Take betale whi Depit-né ki mió yalo i tare ape. Yalo kinatere tu me whiné tukjyóo, yalo tukwe mulatere tu mené kinóo, enénipó.

⁸ Diaaḡ du betere ala yalo kisiparapó. Diḡ faaire tu yalo ai tukwe muló beterepa kelae. Ai tuḡta, whi mené kinatere alakélé mo enénipó. Diḡ fotokḡ sawa bulutei, yalo fo hale eró tarapó. Téru, mepaae so whiné yalo doi yóló, diḡ Talené so whié yóló wosetepa, diḡné meipó initeretei yalo mo kisiparapó.

⁹ Mepaae whi atimata, Juda fakepó du betepatei, Juda fake mei, kapala fo du beterepó. Ai so whiḡta, dowi Satan-né fo wosetere fake ai ape. Atima diḡ beterepaae wóló, diaaḡ hó aomó deraapisa fóló fió muluraalu, i so whiḡta Yesuné yaala sókó fole ala mulapó yópóló, dere ala yalo eraalopó.

¹⁰ Yalo diḡpaae sekei ala wapakélé hale eró tawae yale fo diaaḡ wosóló eró tawalepó. Téyaletēiné i haemó betó mole so whi fea su sóró kaae keletere seke wale sukamó, diḡpaae waosóró yalo sesé yaalopó.

¹¹ E mo felekemó walapó. Bóe dóló tetertate whiné sere topo tao diaaḡ saairetei, mené saosóró diḡné tetéróló kaae tanópóló male ḡla wisi mo hotowayóló kae tawae.

¹² Whi me de tu wisipaae faai fenalemó, sesé depakélé hepée taae faróló wapa, ti atétere whi e tetéróló kaae tare Kótóné momatere be hulua eleké su deyaalopó. Atétere seké a ai be taaróló

fókélé mo yaalomeipó. Ai whiné tikimó ę tẹteróló kaae tare Kótóné doiró ama be hulua doitamo aseyaalopó. Ti ai be hulua doita, kisi Jerusalem-pó. Ai be huluata, ę tẹteróló kaae tare Kótó betere hepen be taaróló, dorowaalo ai ape. Ai whiné tikimó yalo kisi doikélé aseyaalopó.

¹³ Mepaae whi de woséli daapa, ti kale Deį Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo wosóló tuę muópóló yae,” yalepó.

Laodisia Keriso so whipaae aseyóló farale fo

¹⁴“Laodisia be huluamó betó mole Keriso so whi tao sópóló dotonale *ensel*-paae i fo aseyóló falae.

I dere fota, Mo kée, téyópóló yae! dere bete Tale bitu, mo ala yó taruraalu, ama kelale ala i ape yóló hąkearóló yó mótu beterapó. Aąa, Kótóné aleyóló muló betere ęla ęla fea tẹteróló kaae tare sekéné dapa wosae.

¹⁵ Diąné du betere alata yalo tuęretei, sirii ala ó supui ala meiyóló, hąle tuámó beterapó. Ai tamo ala me taaróló betą alatóró uąsóró ti mo wisi wuąpó.

¹⁶ Ti diąta, supukélé meiyóo, sirikélé meiyóo, yóló hi fale ęla kaae epa kilitu, yalo kólómó hamuóló soraae falatere ęla kaae soraae faraaló ai ape.

¹⁷ Diąné duraalu, ‘Dąta, wisi wisi ęla mole néli whi bettereiné mo betą ęlakélé yąyanipó,’ dua dapó. Téretei, Tale Kótóné dią keletapa, mo son-aalei so whi betepa kilitu, kęlerapó du beterapó. Diąta, yolealere alakélé, kele dilikire alakélé tiki daapi hąle betere alakélé, epatei, diaaę kisipané wisire nisi dapó.

18 Yąło i dere ma fo wisi wosóló, i sore ọla diąné ętamo dupu yae. Siné biliyaletikimó wisiyóló sókó wale *kold kapa* supa, ti dią mo doasi néli whi betaalo ai ape. Dią tiki ąaleretei, kinóló deį kuti sóró bukae. Diaaą kele dilikiretei wisiyópóló, yąło i tare *mula mula* sóró dilae.

19 Yąło yaala sókó fale so whi atima kae kae dowi ala depa kilitu, tų wisipaae fópóló donoróturaalu, yąło atima foné sóró dekésu beterańó. Terańa, yąło diąpaae dowi ala taalae du betere fo mopóló, tuę tiki feteyóló Tale Kótóné alamó ketekeń buóló betae.

20 Eńa, tų sókó walemó daalu, tų du beterańó. Whi me denętamo yąło dere fo wosóló tų tukutepa, ti eń a betere tuąpaae wóló, ątamo ọla betamó nóo, ąkélé ętamo ọla betamó nóo, yaalo ai ape.

21 Eń tų wisipaae folemó sekeń alané sesé depatei, hepée taae faróló, yąło Ayané teteróló kaae tare tikimó ątamó betamó betaleńó. Atére kaae, diąkélé tų wisipaae fole ala kilitu sesé depatei, hepée taae faróló wapa, ti yąło teteróló kae tare tikimó ętamo betamó sóró beteraalopó.

22 Mepaae whi de wosęli daapa, ti kale Deį Kepe Wisiné Keriso fakerapepaae i dere fo feané wosóló tuę muópóló yae,” yaleńó.

4

Hepen-mó teteróló kaae tare tiki

¹ Ai alarape yóló kemetepa kelalemó, hepen be tų tukwę fóló moleńó. Atéru, folosóro ukulumó wuti hale kaae yóló fo yale whinétóro epaae duraalu “Yą ipaae holae yaleńó. Yą hotopa, ti i

alarape yóló kemene fupa, nalo yaaire ala yało yaƣaae yó melaalopó,” yalepó.

² Tétepa, mo ai fapotóró Dēi Kepe Wisiné ę fokorátepa kelalemó, hepen bemó ę daalepaae anóló, tēteróló kaae tare topo whi betere *sea* tómó doasi beterepó.

³ Ai *seamó* betere doasi kolóló, *jasparó kanilian* kanetamoné kasa kasa kaae ere doasi beterepó. Ti ai sekę ą betere tikita, sikipa douné bopéró beterepó. Ai sikipa douȳa, *emerald* kane kasa kasa kaae epa kelalepó.

⁴ Kale tēteróló kaae tare doasi betere tiki bopéróló, 24 whi disirape 24 *sea* dokoyóló betó molepó. Ai sekęrape atimané deró betere kutita, mo dēi wisinaale deróo, atimané topomókélé tēteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao deróo epa kelalepó.

⁵ Ai kale doasi betere tikimó epée fitȳa duraalu, be sapalaa yóo, tēteróló kaae tare doasiné kutiriró beterepaae anóló, wēikeró sȳa dirirape dó diliki yóo, erepó. Ai sȳa dirirapeta, Kótóné wēikeró keperapepó.

⁶ Atéró kelalemó, kale tēteróló kaae tare *sea* mole hosaamó wēi kęla wisinaale belerepó. Ai wēita, *klas* kasa kasa kaae erepó.

Kale tēteróló kaae tare doasi betere tuȳmó, Kótóné aleale douȳró betere ȳlarape ai doasi bopéróló betó molepó. Ai kale douȳró betere ȳlané tikimó hosaapaaekélé sisȳpaaekélé mo fea keletóró daae molepó.

⁷ Kale douȳró betere ȳlarapené ere ala i ape. Kolosale ȳlata, ti *laiyon* kaae beterepó. Kolosale noma ȳla ti hae dukȳyaa i só kotere *bulmakau* wȳ

hupu kaae beterepó. Dou noma ti whīné kelepaa kaae daai ʻāla beterepó. Dou ti sikimó sē kotere ba dukaa kaae beterepó.

⁸ Ai douro ʻōlarape atima dokō fea baase apomiró daalepó. Atimané tikimó ere kaae baase aʻorókélé keletóro daae molepó. Ti ai sekērape atima dētamokélé dikitamokélé etei fo hāle yótóro tarapó.

“Mo doasi fotokō bole mo kae betere Tale Kótó
 ʻā take biteré wóo, miókélé, nalo waaire
 alimókélé ʻatóro hāle betó tawaalopó fo,”
 momó du momó du, du betalepó.

⁹ Ai douro betere ʻōlarape atima kale tēteróló kaae tare doasi betere tikimó bitu ama ere doakale doi mole Talepae mo kēe yóló dukiraterere fo du betepa, kale tēteróló kaae tare 24 whī disirapekélé i ala dua dapó. Atima betere searape taaróló, haemó deraapisa fóló mulu, kale tēteróló kaae tare doasi betere tikimó mo ti betó tare Talepae mo kēe yóló, ʻā aʻomó sukóló bitua dapó.

¹⁰ Ai 24 whī disirape atimané deró betere topo tarape sókó su yóló, tēteróló kaae tare doasi betere tiki felekemó mulóló duraalu,

¹¹ “Dā tēteróló kaae tare Tale Kótóo, fea ʻāla naaotóro aleyóló muló betera pó.

Aita naao kisipa mole alatóro sya furaalu, kaaró betere teiné takekélé miókélé, atima hāle betó tarapó.

Naao fotokōné ai alarape epa yā doasi doi mulatere alakélé, naao doi hale horatere alakélé, dāné yapaae mo sumó eranérapó,”
 dua dapó.

5

Bopeyóló muló betere asęre sókuró Sipsip hupu maletamomó ere fo

¹ Téró yąlo kelalemó, kale tęteróló kaae tare doasi ą seamó bitu, betą bopeyóló mole sóku utékélé itékélé asęretei, ama turu naasené tarepó. Ai asę mo whinė kelaqsóró, kinóló węikeró dirii ọlané diriróló datekọró betepa kelalepó.

² Atépa, mo doakale fotokọ bole *ensel*-né fo fakeyóló duraalu, “I bopeyóló mole asę datekọró betere ọlarape mé whinė daayóló teraanére?” yalepó.

³ Térené ó hepen bemókélé, i haemókélé, hae aorókélé, ai bopeyóló muló betereitei teraayóo, u tuámó asęyóló mole fokélé kolóo yaaire whị mo betakókélé bitinipó.

⁴ Kale bopeyóló muló betere ọla teraayóo, tuámó asęyóló muló betere fo kolóo, yaai sųre whị mo betakélé bitinipa kilitu, ę dekené sini wole du betalepó.

⁵ Atétu betalemó, kale whị disirapekó betané ępaae duraalu, “Wolekesé. Juda fake tuámó wale *Laiyon*-ta, Depit kaayale bete ai walapa kelae. Ai sekéné ama bóe whị dóló tęteró betereiteiné kale bopeyóló mole asę datekọró betere węikeró ọlarape ama betą sųmó tukóló ọanérápó,” yalepó.

⁶ Atétepa kelalemó, betą *sipsip* hupu male tęteróló kaae tare doasi betere tuámó daalepó. Ai *sipsip* hupu maleta, whinė daletikimó sukąle nisi erepó. Ą doasi betere tuą dolomó, kale douró betere ọlaraperó 24 whị disirapetamoné ą bopéróló daae molepó. Ai tuámó daale

Sipsip hupu malené topomó wẹikeró sekéro wẹikeró kelerapetamo daae molepó. Ai sekéro keperapetamota, Kótóné i hae kwiamó betó mole so whıpaae dotonale wẹikeró keperapepó.

⁷ Ai seké ą wóló, kale bopeyóló muló betere asęre sóku, kale tẹteróló kaae tare tikimó betere doasiné turu naasené tapa salepó.

⁸ Kale sekéné asęre sóku sóró tapa kilitu, douró betere ọlaraperó kale tẹteróló kaae tare 24 whı disirapetamo atima kale *Sipsip* hupu male daale felekemó deraapisa fóló fió molepó. Ai whırape atima dokọ feané *kita* kaae ọla *harp* tawóo *kold kapané* aleale okopoi nukurape tawóo, erepó. Ai nukurape tómó simó bilitepa felé kẹlaa wisi wale ọlarape belerepó. Ti ai felé kẹlaa wisi wale ọlata, Kótóné ama so whıpóló kae beteró betere so whıné momatere fopó.

⁹ Téro atimané kisi wole foné duraalu,

“Yąta, ai bopeyóló muló betere asęre sóku ter-aayaaire mo sųrapó.

Ti noatepae, yą dupa sókó fele sameané Kótóné so whı beteraai, kae kae fakekélé, kae kae be fo bole so whıkélé, kae kae tiki daale so whıkélé, kae kae *Gavman*-né tẹteróló kaae tare so whıkélé, i dosąayale fakerape tuámó mepaae so whı naao sameané dupuralepó.

¹⁰ Nao dupurale so whı atimata, Kótóné tẹteróló kaae tare aomó betóo, Kótóné ala eróturaalu moma yóo, yópóló naaotei sóró beteralepó. Atéyale so whı atimané i hae kwia fea tẹteróló kaae tawaalo ai ape,” yalepó.

¹¹ Téro ęalo kelalemó, kale doasi betere *sea* bopéróló douřó betere ęlarape daayóo, ai sisómó 24 whı disirape daayóo, ai tę faróló *ensel*-rape mo ni sóku kaae (100,000,000) wó mulu, i wole fo du betepa wosalepó.

¹²

“Tęteróló kaae tare fotokękélé, mepaae wisi wisi ęlakélé, fosó fosói kisipakélé, fotokękélé, doasi doi mole alakélé, ama ere ala wisi hąkearatereteikélé, ama doi sóró horatere alakélé, fea dąné ąpaae eratepa, kale dale *Sipsip* hupu malené mo sųmó senérápó,” du betalepó.

¹³ Téro, Kótóné hepen bemó aleyóló muló betere ęlakélé, i hae tómó betó mole ęlakélé, hae aęró betó mole ęlarapekélé, węi tuąmó betó mole ęlarape feané ęlóló betąpaae touróló i wole fo du betepa ęalo wosalepó.

“Kale tęteróló kaae tare *seamó* betere sekéró *Sipsip* hupu maletamo dukiróló hale horatere alakélé,
doasi doi mulatere alakélé, ama ere ala wisi hąkearaterere alakélé,

fotokę bole alakélé,

betere dokę fea atimaamopaae eraté fu beterópóló yae!” du betalepó.

¹⁴ Atétu betepa, kale douřó betere ęlarapené duraalu, “Mó kée, tęgópóló yae,” fo dekeró yó tawalepó. Atimané ai fo depa, kale 24 whı disirape deraapisa fóló mulu, Talené doi sóró horótu betalepó.

6

Diriróló kinó betere ęlarape

¹ Téro, kale *Sipsip* hupu malené bopeyóló mole ašere sóku diriróló kinó betere węikeró ęla betą tukóló teraatepa kaae taremó, ai दौरó betere ęlakó betąné “Ape!” dere fo be sapalaa dere kaae yalepó.

² Atétepa kelalemó, betą deęi *hos* hupu ę daalepaae anóló mo tumó daalepó. Ai *hos* hupu tómó betere whinė diki tawóo, doasi teteróló kaae tare whinė deratene topo tao mené ą maletei deróo erepó. Atéro deróló, bóe whi dóló torokó falaai mo doakale ketekę buló felepó.

³ Kale *Sipsip* hupu malené kolosale noma kinóló datekaró betere ęla tukóló daayalemó, kale kolosale noma betere ęlané, “Ape!” yalepó.

⁴ Teró me *hos* hupu sókó wapa kelalemó, mo si mi sonaa kaae erepó. Ai hupu tómó betóló wale whipaae, i haemó mole so whi hosaa muni deyóló dua betere ala fasó sóró, bóe dóló u du i du yópóló, mené fotokę ąmó malepó. Téturaalu, ąpaae doasi bóe dele sepakekélé mené melalepó.

⁵ Téro, kale *Sipsip* hupu malené doų noma ęla tukóló daayalemó, kale doų noma betere ęlané duraalu, “Ape!” yalepó. Atétepa kaae taremó, dilikii *hos* hupu wóló ę daalepaae anóló daalu, betą sekę dałe sere ęla *skel* tarepó.

⁶ Atétepa, yało wosalemó, kale दौरó betere ęlarape kuamó whinė fo kaae yóló duraalu, “Betą whi betą be demó kutó diteremó sere *moniné whit* o betą *lita ó bali* o sore *lita* wuti senérapó.

Térāpa, nokole *Olip wel* wēiró *wain* wētāmo betā doraq̄sóró hotowaró kaae tawāe,” yalepó.

⁷ Téró, kale *Sipsip* hupu malené dou kinó betere ɔla tukóló terātepa kaae taremó, dou betere ɔlané duraalu, “Ape!” yalepó.

⁸ Atétepa kelalemó, ɛ daalepaae anóló betā sini tiki daale *hos* hupu daalepó. Ai *hos* hupu tómóta, sukutere ala bete tare wh̄i beterepó. Ai *hos*-né sisómó sukutere ala betepa, ai hupuné k̄limó sukutere so wh̄i betere tiki ama doi *Hedis* wou be-talepó. Ai wh̄i tamopaae, hae kwia feamó betóló fale so wh̄i d̄ópóló fotok̄o bulalepó. Ti so wh̄i daaireteita, atimaamoné bóe dele sepakenékélé, wote alinékélé, doakale hepo alinékélé, i haemó betó mole syaae kaae ɔlanékélé, dilé kw̄ȳópóló fotok̄o s̄umó melalepó. Atéró dilé kuturaalu, douró fake betereitei betā fake duraalu, sore fake beterepóló taaraalopó. I hae kwia feamó betóló fale so wh̄i atéró dilé kw̄ȳóló kemerae, yóló fotok̄o s̄umó matepa tarepó.

⁹ Téró kale *Sipsip* hupu malené apo kinó betere ɔla tukóló terātepa kaae taremó, momatere kapo daale aq̄mó keperape betó mupa kelalepó. Ai keperapeta, Kótóné fo yó matere alaró Yesu Keriso etei kaae Talepóló yó matere alatamo deremó, mepaae wh̄iné dale keperapó.

¹⁰ Ai sek̄rape atimané fo fake yóló duraalu, “Mo fo ɣanuraalu betere bete tale bitu, fea ala t̄eteróló kaae tare Tale-ó, i haemó betó mole so wh̄iné dowi alaró d̄a duraalu sókó farale sameatamomó tale yóló kwia melaaire be d̄e w̄ópóló meteró felimó kaae tawóló betaaloé?” yalepó.

¹¹ Atéró atima dokō feamó deróló sókó fatere deī kuti melóló duraalu, “Diā betā kutó diratere norape atimakélé mené dōpóló sawa kaae tawae. Ti noatepae, i dosāayale daaire whīrape fea sumó dóló kemerēni teópó,” yalepó.

¹² Yālo kaae taremó, apomiró datekāró betere ɔla tukóló teraayalepó. Atéró teraateremó, doakale bao yóló, suka mo ti diliki yóo, wéliékélé mo samea betāae fo erepó.

¹³ Šamó daae mole hōrerapekélé, doakale beséné nose du hara torokó derótu dere kaae torokó deralepó.

¹⁴ Šata, ašētere sóku bopetu dere kaae bopeté fóló alune felepó. Hae kwia feamó daae mole hasi fosórapekélé, wēiné tukóló bopéró betere haerapekélé, daale tiki taaróló, kae tikipaae daane felepó.

¹⁵ Hae kwia fea tēteróló kaae tare topo whīrapekélé, atima betale sirimó betaaire naalerapekélé, diki tare whīrape tēteróló kaae tare topo whīrapekélé, néli whīrapekélé, bōe dele fotokō bole whīrapekélé, wae sóró beteratere whīrapekélé, kōleané betó mole whīkélé, kapo dolopaae hyó muni fōo, kapo beléli dolopaae hyó muni fōo yalepó.

¹⁶ Atima atéró fóló bituraalu, hasi fosópaaekélé, kapo fakepaaekélé duraalu, “Kolokó dorowouraalu dā tēiyane dere ape. Ti noatepae, tēteróló kaae tare tikimó betere sekéné kelepaaró *Sipsip* hupu maaletamoné fopaae bole alatamo dané kelaqsóro kinae.

¹⁷ Ti noatepa meipó. Atimaamoné doakale fopaae butu kwia matere be de ai sókó wale

ape. Atétere be demó de daanére? Mo daayókélé enénipa wiyae,” du betalepó.

7

144,000 so whi sirirale fo

¹ Ai ala yóló kílipaae i douro hae kwiamó douro *ensel* dokó yóló daapa kelalepó. Atéro daalu, haepaaekélé, doasi wei kēlapaaekélé, besé tiki waqósó, atima dokó feané sesétu beterepó.

²⁻³ Atéro, *ensel* me kae suka hoteró ę daalepaae wou betepa kelalepó. Ai *ensel*-né mo ti betere Kótóné siriró betere ęla tarepó. Ai *ensel*-né haekélé, wei kēlakélé, doraaire fotokó bole douro *ensel*-rapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné kutó diratere so whiné kutirimó siripi eraaipa, hae tikikélé, wei kēlakélé, nirapekélé, hapale doréni kaae tawae,” yalepó.

⁴ Ai sirirale so whi dosatepa yalo wosaletēi i ape. 144,000 so whita, Israel fakerapetórótípó.

⁵⁻⁸ Juda fake dosayóló sirirale so whi dokó sóró touróturaalu 12,000-rópó.

Ruben-né fake touróturaalu 12,000,

Kad-né fake touróturaalu 12,000,

Aser-né fake touróturaalu 12,000,

Naptaliné fake touróturaalu 12,000,

Manaséné fake touróturaalu 12,000,

Simeon-né fake touróturaalu 12,000,

Lipainé fake touróturaalu 12,000,

Isakar-né fake touróturaalu 12,000,

Sepulun-né fake touróturaalu 12,000,

Josep-né fake touróturaalu 12,000,

Benjamin-né fake touróturaalu 12,000-rópó.

So whī hāle ʻōla kaae ʻeī kuti deróló daae mole fo

⁹ Ai ala yóló kemetepa kese faralemó, so whī mo hāle ʻōla kaae daae molepó. Ai daae mole so whīta, betā be huluamó maaté wenipó. Kae kae *Gavman*-né tēteróló kaae tare so whīkélé, kae kae tiki daale so whīkélé, kae kae be fo bole so whīkélé, kae kae fake so whīkélé, kale tēteróló kaae tare tikimó mole *searó Sipsip* hupu male-tamo betere hosaamó daae mupa kelalepó. Atéró daae mulu, ʻeī deróló sókó fatere kutirape deróo, olóu ʻāarape tawóo erepó.

¹⁰ Téró, ai daae mole so whīné doasi fo fakeyóló duraalu,

“Tēteróló kaae tare *seamó* betere Kótóró *Sipsip* hupu maletamoné ʻā mo ti aluyaʻósóró tao su betere beteta, mo atimaamotórótípó,” yalepó.

¹¹ Ai daae mole *ensel*-rape fea, tēteróló kaae tare doasi betere tikikélé, kale whī disirapekélé, kale ʻouóró betere ʻōlarapekélé, bopéróló daae molepó. Tēteróló kaae tare doasi betere *sea* molepaae fetée fóló, Kótó betere aʻomó deraapisa fóló fió mulu duraalu,

¹² “Mo ʻāpó.

Téyópóló yae! yóló, hale sóró horatere alakélé, mo ʻeī ala wisikélé, tué tiki fosó fosó yóló dotoróʻe fole alakélé,

mo kée du betere alakélé,
doakale doi mulópóló du betere alakélé,
fea ala yaaire fotokʻo sūmó bole alakélé
ʻā tēteróló kaae tare Kótópaae betere dokʻo fea yó tanópóló yae.

Mo kée. Téyópóló yae!” du betalepó.

13 Téro, kale teterólo kaae diliki yó mole whi disirapekó betané epaae woseturaalu, “I deī fōlo kuti deró betere so whirape-a, demaaté? Mopaae wale so whié?” yólo wosalepó.

14 Ti fo depa yało apaae tokó mótu duraalu, “Doa whi-ó, naao ai tuére ape,” depa, kale sekéné epaae duraalu, “I daae mole so whi atimata, doasi sekēi ala hale beleté waletēiné atima deró betere kutikélé *Sipsip* hupu male sameané fokale tikimó mo de ai erapa kelere?”

15 Atéyale tikimó,

“Teterólo kaae tare Kótó ama *seamó* betepa, atima a beterepaae kese anólo bitu, ama momatere bemó mole ala detamokélé, dikitamokélé, hale erótu beterapó. Até du betepa, teterólo kaae tare doasi a betere tikimó bituraalu, ama atima wisiyólo beterópóló, kuti be tenótu betaalopó.

16 Atéru, wote dere alaró weī nokole dere alatamo momó kae yaalomei ai ape.

Suka supunékélé, mo hale supunékélé atimané tiki mo doraalomeipó.

17 Ti noatepae, teterólo kaae tare doasi betere tuamó daale *Sipsip* hupu maleta, hupu kaae tare whiné dere kaae, atima mo wisi yólo kaae tarapó.

Atima dape sóro mo ti betere bete tuamó wó tare weī nópóló alisóro faalo ai ape.

Atéro betepa, Kótóné atima kelemó dorowou betere wole kaae fea helekólo kópuraalopó,” yalepó.

8

Wēike diriróló kinó betere ɔla tukóló teraayale fo

¹ Téró, kale *Sipsip* hupu malené kinó betere wēike ɔla tukóló teraayalemó, ó hepen bemó fo mo sawakélé ini, hāle hipa fi betepa suka kele 30-*minit* kemeyalepó.

² Atépa kelalemó, Kótó betere felekemó daae mole wēikeró *ensel*-rapepaae ukulumó wuti betā betā yóló melalepó.

³ Atéró kelalemó, me *ensel*-né *kold kapané* aleale okopoi nuku tarepó. Ai nuku tómóta, felé kēlaa wale fetera kaae ɔla belerótua dapó. Ai ɔla só wóló, simó sukūlaa daróló momatere tikimó daapa, si keletómó biliratepa felé kēlaa wisi wale ɔla mené āpaae mo dekéró malepó. Ai felé kēlaa wale ɔlaró Talené kae beteró betere so whiné dere momatamo touróló, doasi betere *sea* molepaae anóló, *kold kapané* aleale momatere tikimó, Talepaae melai sóró walepó.

⁴ Téró, kale felé kēlaa wisi sukuli kaae, *ensel*-né naase taaróló, Kótó beterepaae holalepó.

⁵ Téró, kale *ensel*-né okopoi nuku taruraalu, kale momatere tikimó duku betere si kelerape kāae sóró nuku fāanóló, i haepaae taae deralepó. Téyalemó, epée fitāa yóo, doasi be sapalaa dorowóo, bao doasi yóo yalepó.

Kale wēikeró ukulumó wutirapené haleraletēi

⁶ Wēikeró *ensel*-rape ukulumó wuti haleraai donoróló daae molepó.

⁷ Kale kolosale *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, hali *ais* kane kaae alée fóló dorowóo,

simiró sameatamo hosekéyóló dorowóo, yalepó. Atéyaleteiné hae kwia sore moletei betā siné dukuraalu, tamo hae kwia hāle muni felepó. Nirapekélé atétóro yalepó. Nerapeta, fea siné doló sukūlaa dalepó.

⁸ Téró, kale kolosale noma *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, doasi hasi fosó kaae ɔla siné doló kuló di wēi kēla tópaae taae deralepó. Atéyalemó, ai wēi kēla sore maanetei, tamo hāle belene furaalu, betā samea alée felepó.

⁹ Wēi kēla tuamó sore betere ɔla fake betā dóló sukunóturaalu tamo betepa taaralepo. Doasi wēi tómó kotere nukukélé tamo mupa taalóturaalu betā fake doralepó.

¹⁰ Téró, doɔ noma *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, samó daale doasi hore betā i haepaae si kaae dukulé dorowóló, doasi fole wēiró amale wēitamó tópaae dorowalepó. Atéyale tikimó, sore fake maanetei betā fake doróturaalu, tamo taaralepó.

¹¹ Ai dorowale horené doita, Hakesāapó. Ai hakesāare wēirape nale tikimó, mo dekéro so whi sisiraae felepó.

¹² Téró, kale doɔ *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, suka ke sore fake dēretei, betā fake dalemó dilikiyalepó. Hōrekélé, wéliékélé atétóro yalepó. Be dētamokélé tamo fake dēpatei, betā fake dilikiyóo, dikitamokélé, tamo fake sawa dēpatei, betā fake mo ti diliki yóo yalepó.

¹³ Téró, ɔalo kaae tapatei, betā dukaa ó sɔ tuamó sē kutu bitu fo fakeyóló duraalu, “Kale hāle bitī fale sore *ensel*-né ukulumó wuti haletepa, i haemó betó mole so whīpaae sekēi ala waaiemó mo

doasi, ‘Wió yae! Wió yae!’ I haemó betó mole so whırape-ó, dią mo wió yae!” du betalepó.

9

¹ Téro, kale apo *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, take ó samó i haepaae tokó dorowale horepaae mo apaae derepale wosono dolo tų *ki* mené apaae matepa kelalepó.

² Téro, ai sekéné mo apaae derepale wosono dolo tukiyalemó, kutó néli bilitepa, hotere sukuli kaae sokalepó. Atéro holale sukuliné sukaró sätamo kinóló, be mo dilikiyalepó.

³ Téro ai sukuli dolomó, ero nusurape haepaae dorowalepó. Atimané whı tukó nukupa dotopo deretei, tų serekené tukó nukupa dere kaae yópóló, mené ą doasi fotokų melalepó.

⁴ Ai erorapepaae i fo yóló mulalepó. “I haemó yó mole nerape ó mepaae ere ęlarape ó nirape momókó doraęse. I hae kwiamó betere atima kutirimó Kótóné siri erénire so whı maaté tukó nae,” yóló mulalepó.

⁵ Ai ero nusupaae melale fotokųta, so whı mo ti sukópóló tukó néni, doasi dele sóró kaketu beterópóló, aporó wéliémó tuąmó turukóló nukulé fu betae. Atétepa, dere dotopota, tų serekené tukó nukupa, dere kaae yaalopó.

⁶ Atétere sukamó, so whı fea sukąaitere tų kekąalotei, sukutere ala kelaaolomeipó. Atima mo ti sukunée deté fu betaalotei, ai tuąmó sukutere ala mo muaalomeipó.

⁷ Téro, kale ero nusurape kelalemó, bóe deęle faairaalu, *hos* hupurape donoróló biture kaae erepó. Atimané topomóta, kale tęteróló kaae

tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao kaae deróo, atimané kelepaakélé mo whiné kelepa kaae daayóo erepó.

⁸ Téró kale ero nusurapené topo nikikélé, sorapené niki kaae daayóo, atimané sekékélé *laiyonné* seké kaae daayóo epa kelalepó.

⁹ Atimané bopémó yale sene waqsóro, *aiyon kapa* wase kaae dakeró beterepó. Atima burá furaalu dere sépi haleta, *hos* hupuraperó atimané sjiyóló só kotere qlatamo bóe daai furaalu, dere diri fake hale kaae yalepó.

¹⁰ Atima disalené whi tukó nukupa dere dotopota, tó serekené tukó nukupa dere kaae dapó. Atimané so whi tukó nukuraalu, fe dée daalateré dotopomó kaketé fu betepatei, wélié aporó kemeyaalopó.

¹¹ Atima teteróló kaae tare topo whita, mo apaae derepale wosono dolomó betere *ensel* daalapó. Ai *ensel*-né ama doi Hibu foné Apadonipó. Krik foné Apoliyonipó.

¹² Folosóro waaire sekémó, wió yae yale ala kemeyalepó. Tépatéi, tamo waai hale mulapó.

¹³ Téró kale apomi *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, Kótó betere felekemó *kold kapané* aleale momatere tiki kwia dokómó daaté fale sekérapemó sókó wale fota, mo whiné dere fo kaae depa wosalepó.

¹⁴ Atéro yale foné kale ukulumó wuti tare apomi *ensel*-paae duraalu, “Kale doasi Yupretis fole wemó dokóló muló betere douro *ensel*-rape hale fópóló sókó daalae,” yalepó.

¹⁵ Atima ai douro *ensel*-rapeta, ba fomókélé,

wéliémókélé, be demókélé, sukakelemókélé, mo tukóló mulóló donoró betere be demótóró i hae kwiamó betó mole so whı sore fake beteretei, betą fake dópóló dotonalepó.

¹⁶ Atéró, bóe daai kale *hos* hupu tómó betóló fele whırape fea, dokọ sóró touróturaalu, 200 *milion*-pó (200,000,000) depa wosalepó.

¹⁷ Yąło nokenaró dere kaaené i ala epa kelalepó. Kale *hos* hupu tómó betó mole whırape atima bopémó sere bóe wase mo si kele kaae sonaa yóo, mepaae sukutą yóo, mepaae ti *sulpa* kaae, whé yóo, erepó. Ai *hos* hupuné topota, mo *laiyonné* topo kaae daalepó. Ai hupurapené kọlómó, simiró sukulitamokélé, si dokole kane *sulpa*-kélé atimané kọlómó sókó walepó.

¹⁸ Ai sore ọlarape atimané kọlómó sókó wouraalu, i haemó betó mole so whı sore fake beteretei tamo taaróló, betą fake dóló kemeralepó.

¹⁹ Ai *hos* hupurape atimané fotokọta, kọlóró disaletamomó bulapó. Atimané disalerape mo wuli tiki kaae daalu, ama disale kwiamó topo daalapó. Ainé so whı tukó nukupa, doasi dele sua dapó.

²⁰ Kale whı dele ọlané dóló mepaae taarale so whı atima naasené aleale kapala kótópaae tué tiki tiratere ala taaréni, hąle yó tarepó. Ti ai kapala kótórapeta, *kold kapanékélé*, *silpa kapakélé*, *brons kapanékélé*, mo kaponékélé, ninékélé, aleyóló daaló betepatei, atima kotere ala ó, wosetere ala ó, keletere alamo dumipó.

²¹ Atimané whı dele alakélé, kae kae hosọ fokélé, nópu nokole alakélé, ọlémi nokole alakélé fea taaróló kisipa feteni, hąle yó tarepó.

10

Aşere sóku belekqa male doasi fotokq bole ensel-né dqaе faróló tare fo

¹ Téró, me doasi fotokq bole *ensel* hepen be taaróló, i haepaaе dorowou betepa yało kelalepó. Ai sekéné ama kutita, mo şakotóró deróo, ama topo tó sikimó sikipa doş filipaa yóo, ama kelepaakélé, mo suka de kaaе yóo, ama hşleke tamokélé, doasi ni tikimó si dukutere kaaе dó tawóo erepó.

² Ai sekéné ama naasené belekqamale aşere sóku dqaе faróló tarepó. Ama turu hşleke doasi weş kęla tó mó daalóo, feş hşleke hae tó mó daalóo epa kelalepó.

³ Atéru, ai sekéné ama dere fo faketa, *laiyon-né* keterę kaaе yalepó. Ama atéro fo faketeremó, weşkeró be sapalaané whşné fo kaaе depa wosalepó.

⁴ Atéro weşkeró be sapalaané yale fo yało aşę yaai yalemó, ó hepen bemó sókó wale foné duraalu, “Kale weşkeró be sapalaané yale fo aşeni kinae,” yalepó.

⁵ Take me hşleke weş kęla tó mó daalóo, me hşleke hae tó mó daalóo, epa kelale *ensel-né* ama turu naase ó hepen-paaе horó beterepó.

⁶ Atéru, şaró hepen-tamokélé, haekélé, weş kęlakélé, ai sore tikimó ere ala ó mole ęlatamo, fea aleyale mo ti betó tare Talené doi yóló malotu duraalu, “Kaaе taté fole ala momó kae yaalomeipó.

⁷ Tépatei, nalo kale weşike *ensel-né* ama ukulumó wuti hale yaaire be de teópa kaaе taru, i ala yaalopó. Kótóné kinóló mole ala i ape yóló

ama kutó diratere kóló whırapepaae deté wale fo dokonóturaalu, mo eróló kemeraalopó,” yalepó.

⁸ Téró, take hepen bemó sókó wapa wosale fonétei ępaae momó duraalu, “Kale węi kęlaró haetamomó hó daaló betere *ensel*-né ęaae faróló tare asęre sóku sene fae,” yalepó.

⁹ Atétepa, ę kale *ensel* daalepaae fóló, naao ai tare asęre sóku kwia sawakó ęmale melaalóe yóló wosalepó. Tétepa ępaae duraalu, “Tao sóró nae. Atéró nukupa, naao kólómóta, meke ę fele kaae yaalotei, depe tuąmó feléni doyaalopó,” yalepó.

¹⁰ Atétepa, kale asęre sóku sawatamo ama naasené tapa, ęalo tao sóró nalemó, kólómó meke ę fele kaae yaletei, depe tuąpaae biłi durupuraalu, ęalo depe mo doyalopó.

¹¹ Téró, ępaae duraalu, “Kae kae tiki daale so whıkéle, kae kae *Gavman*-né tęteróló kaae tare so whıpaaekélé, kae kae be fo buó mole so whıpaaekélé, kae kae tęteróló kaae tare topo whırapepaaekélé, mo so whıpaaekélé, Kótóné eraaire ala i ape yóló, momó yó melae,” yalepó.

11

Kótóné yaaire ala i ape yóló yó matere whı tamóné yale ala

¹ Téró, ęale sere ęla kaae, kape siki mené ępaae melóló duraalu, “Yą fóló, Kótópaae momatere beró Talepaae simó sukılaa dalatere tikitamo ęale sene fae. Téturaalu, ai be tuąmó touróló bitu, Kótóné doi sóró horótu betere so whıkéle dokó sae,” yalepó.

² Tépatei, kale momatere be bolaare tipi tuʻa beta ɗale saʻse. Ti noatepae, ai belata, Juda meire fake so whimó meló betereiteinépó. Kótóné ama mo kae tene be hulua wisinaale Juda meire fak-ené folokoleróló, hoko kutu betepatei, 42 wélié kemeyaalopó.

³ Téró, yalo du betere ala yó matere whi tamo yalo fotokʻo matepa, atimaamo dekemó deratere yei kuti deróló, Kótóné diapaae dere fo i ape, yóló yó maté kutu betepa, 1,260 be ɗerape kemeyaalopó.

⁴ Ti ai seké tamota, i hae kwia fea teteróló kaae tare Tale betere felekemó daale *Olip* ni tamo kaae daayóo, sa diri tamo kaae daayóo erapó.

⁵ Mepaae whi denétamo atimaamo doraai du betepa, ti atimaamoné kolómó sókó wale siné atima dó sóró mo ti aluraalopó. Mepaae whi dené ai seké tamo doraai kisipa mutepa, ti atimané ai dere alamó atimatei sukalo ai ape.

⁶ Kale seké tamoné bole fotokʻo etérópó. Kótóné atimaamopaae dere fo mo so whipaae yó matere be ɗemó, hali waʻsóró kinaaire fotokʻokélé sumó boleporó. I haemó belere weikélé samea alée falóo, yaaire fotokʻokélé sumó buóo, erapó. I haemó betó mole so whipaae kae kae dowi sekei alarape atimaamoné hekesere be ɗemó sumó eranérápó.

⁷ Atimaamoné kelale ala yó maté fóló kemer-ateremó, mo a dolopaae derepale wosono dolomó betere dowi syaae kaae ɗla sókó huturaalu, bóe dóló atimaamo teteróló mo ti sukópóló daalo ai ape.

⁸ Téró, ai seké tamoné tiki doasi doi mole be hulua tu hakeamó muaalopó. Ai be huluumótóró

atimaamo teteróló kaae tare Tale filipaa ni tómó oleróló dalepó. Ai be huluapaae dó faróló, Sodom beró Isip haetamo kaaepó.

⁹ Atimaamoné tiki atéro hãle mupa, kae kae tiki daale so whinékélé, kae kae fake so whikélé, kae kae be fo bole so whinékélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whinékélé, sore be de kemeyóló dou be dené suka tuamó keleta yópólópa douraose.

¹⁰ I hae kwia feamó betóló fale so whiné duraalu, “Atimaamo Kótóné koló whi bitu, da dóló susupurótu betale seké tamo ti mulapa kelae yóló doka doka yaalopó. Téturaalu mo kée yóló, atimasisi wisi wisi ɔla u mótu i mótu du betaalopó,” yalepó.

¹¹ Tétu betaalotei, sore be de kemeyóló dou be dené suka tuamó daapa, Kótó betemó sókó wale fomo atimaamoné tiki tuapaae bití derepaalopó. Téturaalu, kale seké tamo turukó holóló daane hotere kilitu, kale so whi atima winé sukóló diri furu furu yalepó.

¹² Atéro turukó holóló daapa, ó hepen bemó atimaamopaae fo fake yóló duraalu, “Ipaee hola!” deremó, atimaamoné bóe whirapené kaae dilikiyó mupatei, hepen-paae huturaalu, sako dolomó buó deyalepó.

¹³ Até yale sukakelemótóro doasi bao duraalu, naase tamo be hulua eretei beta kolokó doropuraalu, aporó kemeyóló, me naase douro be hulua fake hãle erepó. Ai bao yaleteiné be kaaturaalu, doló kemerale so whi fea dokó sóró touróturaalu 7,000 so whipó. Até deremó, dini hasókó fele so

whi atima winé sukutu, ó hepen bemó betere Kótó mo daalapóló doi sóró horótu betalepó.

¹⁴ Kale kolosale noma wió yae yale sekę wóló kemeyaletēi, doų noma wió yae yale sekę betą mo felekemó waalo ai ape.

Węike dakeróló ukulumó wuti hale yaletēi

¹⁵ Téró, kale węike *ensel*-né ama ukulumó wuti haleralemó, ó hepen bemó atimané doasi fo fakeyóló duraalu,

“Take i hae mené tęteróló kaae taretei, fasó sóró mió dą tęteróló kaae tare Taleró ama so whi tęteróló kaae tare whi Kerisotamoné tęteróló kaae tarapó.

Ai sekéné ama kaae tare ala kemeni, hąle yó tawaalopó,” yalepó.

¹⁶⁻¹⁷ Téró Kótó felekemó betere 24 whi disirape, atima tęteróló kaae taru betere *sea* taaróló, haemó deraapisa fóló mulu Kótóné doi sóró horóló duraalu,

“Mo doasi fotokọ bole Tale Kótóo, yąta take bitiré wóló, miókélé hąle betereteiné dąné yąpaae mo kée dapó.

Ti noatepae, naao doasi bole fotokóné tęteróló kaae tare ala kaae salepó.

¹⁸ I hae kwia feamó betó mole so whiné fopaae butu betepa, naao fopaae bole ala sókó walepó.

Sukąle so whikélé, naao kutó diratere kóló whirapekélé, naao kae beteró betere so whikélé, yąpaae wiyóló naao doi sóró horótu betere so whikélé, mepaae doi munire so whi ó doi mole so whi fea tale

yóló kwia melaaire be de sókó wóló i mole ape.

Ai be demótóro i hae dorótu betere so whikélé kwia melóló, doraalopó,” yalepó.

¹⁹ Atéyale kilipaae Kótóné hepen-mó tene momatere be tu tukwe fóló molepó. Atépa kelalemó, ai be tuamó ama so whi tao saalopóló, mo dirii fo aseyóló muló betere *bokis* molepó. Tériu, epée fitaa yóo, be sa kili kili yóo, doasi sapalaa dorowóo, bao doasi yóo, *ais* kaporó doasi besé tikitamo dorowóo yalepó.

12

Dowi wuli disóro betá sotamoné yale ala

¹ Mo doasi bete mole ala yaaiemó, me alapaae dó faróló hepen-mó epa kelale ala wisinaale i ape. Betá soné ama deró betere kutita, ti mo sukatóroti deróo, ama hó aomó wélié daayóo, 12 hqerape ama topo tao deróo, epa kelalepó.

² Téro kale soné ama ere naale ulumétepa saairaalu, kakóló sisó nuku beterepó.

³ Téro kale dere kaae, hepen-mó me alapaae dó faaróló depa kelaleti me i ape. Sonaai wuli doasi disó kaae betepa kelalepó. Ama topo weikeró daayóo, seké naase tamó daayóo, weikeró toporapemó doasi teteróló kaae tare topo whiné deratere topo tao kaae deróo, yó molepó.

⁴ Ai sekéné ama disale fépo yaletikimó, samó daae mole hqerape tamo fake hale daapatei, betá fake haepaae torokó dorowalepó. Atéro, kale soné ere naale seretamótóro tao sóro nó deraairaalu, mo felekemó melaa yóló beterepó.

⁵ Atépatei, kale soné naale só mulalepó. Ai naalenéta, *aiyon kapa* fake nópulu tawóló daalu, i hae kwia kae kaemó betóló fale so whi ama tēteróló kaae tawaalopó. Kale soné ama naale seretamotóróti mo hapale Kótóné tao sóró ama tēteróló kaae tare doasi betere tikimó ʔtamo betamó titiyóló beteralepó.

⁶ Téró kale so ʔ whikélé bitini, hāle wópu mole haepaae botokó felepó. Ai haeta, kale so ʔ naale detepa, 1,260 be de tuamó mené ʔ wisiyóló kaae tawópóló, Kótóné tukóló mulale tikipó.

⁷ Atéró, ó hepen bemó doakale bóe du betalepó. Maikel-né ama *ensel-rape* ipaae kʔayóo, kale disó kaae wuliné ama *ensel-rape* upaae kʔayóo, yóló bóe du betalepó.

⁸ Téyaletēi, Maikel-ró ama *ensel-rapetamoné* fotokóné kale disó kaae wuliró ama *ensel-rapetamo* doló tēteróló hepen-mó betere alakélé mo ti kemeralepó.

⁹ Atéró, kale disó kaae wuli i haepaae sóró taae deralepó. Ai wulita, mo taketi bitiré walepó. Ama doita, bóe dele dowi kepe ó Satan-pó. Ai sekénétóro, i hae kwia feamó betó mole so whi, dowi tūpaae ʔlisóro fu beterepó. Ai sekéro ama *ensel-rapetamo* i haepaae taae deralepó.

¹⁰ Téró, hepen bemó etei fo fakeyóló depa wosalepó.

“Da tēteróló kaae tare Kótóné tao sere alakélé, fotokʔ bole alakélé, ama so whi tēteróló kaae tare alakélé, ama sóró betéro betere whi Kerisoné tēteróló kaae tare alakélé, mió wóló mulapó.

Ti noatepae, betere dokọ Kótóné keletómó dąné ne norape dętamokélé, dikitamokélé só derótu betere seké ąkélé sóró taae deró beterańó.

11 Kale *Sipsip* hupu malené samearó Talené atimané betere bete tuąpaae erótu betere alatamo hąkeamó yó mótu betaleńó.

Atétu betereńó, atima dupakélé wiyóló taaréni, Kótóné ala betań hąle eraté fu betaleteiné, ne norapetamo bóe du betale seké mo ti dóló tęteraleńó.

12 Atéremó, hepen be tuąmó betó mole whı dią mo kée yóló hąiné sinitu betae.

Tépatei, ą hepen be taaróló diątamo haepaae bitı dorowaleteiné dią haemó betó mole so whıró doasi węi kęla tuąmó betere so whıtamo dią fea ‘Wió fo du betae!’

Ti noatepae, ai sekéné ama yaaire ala doa be dęmó yaalo meipóló kisipa mutu, ą doasi fopaae butapó,” yaleńó.

13 Kale dowi disó kaae wuli ą i haepaae sóró taae deró betepa kisipa mutu, kale naale deale so daai sya feleńó.

14 Ai so ą bitı fıńpóló, Talené taketi donoróló muló betere whıkélé bitini, hąle wópu mole tikipaae sę fıńpóló, doakale dukaané baase tamo ą melaleńó. Atéro fıńó betepa, wuliné ą me ala yaąsóró mepaae whırapené ą mo wisiyóló kaae taté fıńó, ba fo sorené doų ba fo tuąmó tukóló kemeróńpóló maleńó.

15 Kale so atéro fupa, ą só fıńpóló dowi wuliné ama kólómó doasi fotokı węi tiki siriyó analeńó.

¹⁶ Atéyalemó, kale so tao suraalu, haenétei kóló hásóró holóló, ai wẹi tiki nó deralepó.

¹⁷ Atéteremó, disóné kale sotamo mo doakale fopaae buturaalu, ai soné ama mepaae naale senaaletamo bóe daai felepó. Ti aita, Kótóné ama yae yóló muló betere foró, Yesuné ama yale alatamo mopóló erótu betere naale senaaletamopó.

¹⁸ Téró, kale disó kaae wuli ą fóló, wẹi fókumó daalepó.

13

Doasi wẹi kẹla tuámó sókó holale syaae kaae ọla

¹ Téró ai wẹi kẹla tuámó syaae kaae ọla sókó hotepa kelalemó, topo wẹikeró daayóo, sekẹrapekélé naase tamo daayóo, erepó. Ai sekẹrape tómó tẹteróló kaae tare doasiné deratere topo taorape deró beterepó. Ai toporape dokómó Kótó faletere doirape aseýóló dakerótua yó molepó.

² Ai syaae kaae ọlata, mo *leapat* kaae aqrutei, ama hẹleke ti *beané* hẹleke kaae daayóo, kólókéle, *laiyonné* kóló kaae daayóo erepó. Téró, kale wuli disóné fotokókélé, ama tẹteróló kaae tare alakélé, fea ala yópóló, sóró betero betere alakélé, ai kale wẹimó sókó holale ọlapaae malepó.

³ Ai kale syaae kaae ọlané toporapekó betámó, mo ti sukunei tọ daayaletai, momó duniyale siri mupa kelalepó. Atére ala kilitu i hae kwia feamó betó mole so whị feané “Haió” yóló siraturaalu, kale syaae kaae ọlané ama dere alapaae tué tiki tiróló sya felepó.

⁴ Ai kale disó kaae wuliné kale syaae kaae ɔlané doasi fotokɔi ala yópoló sóró daalatare ala kolóló, so whi feané ai kale disó kilituraalu, “Aṭa mo doa Taletóró,” hiṭipó yóló, atima ʔ daale aomó sukóló bituraalu, ama doi hale horalepó. Atétu yale kaae, “I kale weimó sókó horale syaae kaae ɔlatamo de sure? Aṭamo mené bóe dele alakélé mo enénipó,” yóló dukirótu betalepó.

⁵ Téró, ai kale syaae kaae ɔlané bopé fake dere fokélé, Kótó faletere fokélé, so whi teteróló kaae tare alakélé, yópoló mené ʔ fotokɔ sumó melalepó. Ai seké ʔ ai ala yópoló sóró beteratepa, eraté fu bituraalu, 42 wélié tuamó eróló kemerópóló tē melalepó.

⁶ Ama kólómó dere foné Kótó eratare fokélé, Kótóné doi hoko eróló faletere fokélé, Kótóné ama hepen bemó aṭamo betere whirape faletere forapekélé du betalepó.

⁷ Téturaalu, Kótóné atima dowi ala kemeróló kae betero betere so whitamo bóe daairaalu, ketekē buló só deraaitēpa seséni, ama yaaire ala betā yópoló taalalepó. Kae kae fakekélé, kae kae tiki daae mole so whikélé, kae kae be fo bole so whikélé, teteróló kaae dilikiyó mole hae kwiarapekélé, mo fea ama teteróló kaae tanópóló mené ʔpaae fotokɔ malepó.

⁸ I hae kwia feamó betó mole so whiné, kale syaae kaae ɔla aomó sukóló bitu, “Yaṭa Talepó,” du betaalo ai ape. Ti atimata, kale *sipsip* hupu malené mo ti betó tare *buk*-mó doi asenire so whipó. Ti ai *Sipsip* hupu maleta, i hae kwia keké naaipatei, dópólópó yóló muló betere hupu malepó.

⁹ Mepaae whi de woséli daapata, ti i dere fo wosóló tué muópóló yae.

¹⁰ Whi me detamo bóe duraalu, wae sóró *dipula* beteraalopóló tukóló muló betepa, ti mo atétóro yaalopó.

Whi me de bóe whiné bóe dele sepakené dópólópó yóló muló betepa, ti mo sepakenétóro daalopó.

Até yaairemó, Kótóné kae betero betere so whipaae sekéi alarape wapakélé, haepaae derepéni, diriyóló bitu, Talené ama ala beta keteké buóló eró tawae.

Hae tuqmó sókó holale syaae kaae ɔla

¹¹ Téró ɔalo kelalemó, hae dolomó syaae kaae ɔla me sókó horalepó. Ai sekéné ama topomóta, *Sipsip* hupu malené seké kaae daalutei, ama dere fo wosalemó, kale wuli disóné fo kaae yalepó.

¹² Kale haemó sókó horale syaae kaae ɔlapaae folosóro wemó sókó horale sekéné ama tetéroló kaae tare ala melalepó. Atétepa, nalo wale sekéné ama tetéroló kaae taru, kale folosóro wale sekéné doi eróturaalu, i haemó betó mole so whi feané kale sukítei tokóló doasi siri mole seképaae Tale-ó, yóló doi sóró horópóló setu betalepó.

¹³ Ai kale sekéné amatei mo doakale kae kae kelemei alarape eróturaalu, so whi feané keletómó sikélé ó hepen be taaróló i haepaae dorowópóló erótua yalepó.

¹⁴ Kale folosóro wale sekéné doi doasi mulópóló mené a fotokɔ sumó matepa, kae kae kelemei alarape erótu betalepó. Téturaalu, i hae kwiamó betó mole so whi fea dilikóló kópaae falatua

yalepó. Téró, kale haemó sókó holale sekéné i haemó betó mole so whīpaae duraalu, sepake daayale tikimó doasi siri mole sekéné ama doi doasi muópóló, ama aso suróló aleale ɔla daalae, yóló mulalepó.

¹⁵ Téró, kale folosóró wale seké suróló aleale ɔlané fo yópóló, fomo bulaaire fotokɔ mené haeró sókó holale seképaee malepó. Atépa, i hae kwiamó betó mole so whīné ai asopaae, Tale-ó yóló doi sóró horénitere so whī dópóló, haemó sókó horale sekéné fotokɔ sumó bulalepó.

¹⁶ Ai sekéné, doasi doi mole whī ó doi munire whīpaaekélé, néli whī ó yoleale whīpaaekélé, hāle kɔleaané betó mole whī ó wae sóró kutó diratere whīpaaekélé, atimané turu naasemó ó kutirimó siri erópóló yae yóló so whī feapaae seyalepó.

¹⁷ Ai siritamo munipa, ti ɔla dupu dere alakélé, ó dotonatere alakélé, mo yaalo meipó. Ti ai siritā, kale syaae kaae ɔlané ama doi ó ama doipaae fó faróló ere *nambapó*.

¹⁸ Ti etei alata, mo hāle whīné tuéyaalo meitei, mo tué tiki fosó fosó yóló dotoróɛ fale whīné betā sumó taleyóló bete tuénérapó. Whī me detamo, ama tué tiki fosópa, ti kale syaae kaae ɔlané *namba* taleyóló bete tuénérapó. Ti ai *nambata*, mo whīné *namba-pó*. Ai sekéné ama *nambata* 666-pó.

14

Sipsip hupu maleró 144,000 so whīrapetamoné yale ala

¹ Téró yaalo kelalemó, ɛ daale felekepaae anóló Saion hasi fosómó kale *Sipsip hupu male daapa*

kelalepó. Aimó 144,000 whirapekélé, atima betamó daae molepó. Ai whirape atimané kutirimóta, kale hupu malené doikélé, Alimané doikélé aseýóló dakeró beterepó.

² Téró yało wosalemó, hepen bemó sókó wale haleta, weı dou kıatu dere hu kaaeró be sapalaa dorowale hale kaaetamo depa wosalepó. Meta, *kita* kaae ılarapené dere hale kaae depa wosalepó.

³ Téró, u kale whirape atimané kale tetéroló kaae tare doasi betere tikipaaekélé, a bopéroló betó mole douro betere ılarapepaaekélé, whı disirapepaaekélé, kese anóló daae muluraalu, kae kisi wole fo du betalepó. Ai wole fota, hale mo whiné tué yóló enénipó. I haemó dowi kwia saqsóro Kótóné tao sóro dupurale 144,000 whirapené betı tué yóló enérapó.

⁴ Ti ai daae mole whirapeta, sorapetamo folokolei ala initu detere kaae, i haemó mole alatamo hosekénire whirapepó. Ti noatepae, atimané betere ala folokole yaqsóro ó me alatamo hoseké yaqsóro mo hotowayóló kaae tawaleteinépó. Ti ai whirapeta, *Sipsip* hupu malené dere ala sya fóló erótu beterapó. Ai whirape atimata, hale mo so whı kuamó betó mupa, dupuróló Kótóro *Sipsip* hupu maletamopaae kale kutómó folosóro ılumé dere ıla, Talepaae hale matere kaae yóló melale 144,000 whirapepó.

⁵ Atimata, kapala fo sawakélé muniru, me hasókó fole alakélé inire whirapepó.

Sore ensel-rapéné yale ala

⁶ Téró yało kelalemó, *ensel* me kae ó samó sę kutu betepa kelalepó. Ai sekéneta, mo titóróti hałe betó tawaaire kisi fo wisi, i hae kwia feamó betó mole so whıpaae yó melaairaalu, tarepó. Ti ai fota, betą fake so whıpaae maaté yó melaai mei, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whıpaaeekélé, kae kae fake so whıpaaeekélé, kae kae be fo bole so whıpaaeekélé, kae kae tiki daae mole so whırapepaaekélé, yó melaaire fo wisipó.

⁷ Téró ama fo fake yóló duraalu, “Kótópaae winé sukuturaalu, ama doi betą doasi doi muópóló erae. Ti noatepae, ama fo tokótamo yóló tale-turaalu, kwia melaaire suka kele i sókó wale ape. Térapa, ą aomó sukóló bituraalu, ‘Aya Tale doasi-ó,’ yóló, ama doi betą sóró horótu betae. Ti amata, hepen beró satamokélé, haekélé, doasi weı kelakélé, fole weırapekélé aleyóló muló betereteinépó,” yalepó.

⁸ Ai fo yale *ensel* folosóró fi tikimó, *ensel* me kae nalo sya fu bitu duraalu, “Kolokóló dorowóló a mole ape. Doakale doi mole Babilon be hulua kolokóló dorowóló mulapó. Ti ai nópu nokole so Babilon-néta, ama nópu nokole alané aleale keyaa fole *wain* weı hae kwia kae kaemó betó mole so whı feané nópóló melótua yale so, mió kolokóló dorowóló ai mole ape,” yalepó.

⁹⁻¹⁰ Téró kale dere kaae, ai *ensel*-tamo fi tikimó, *ensel* me kae sya fu fo fakeyóló duraalu, “Mepaae whı detamo, kale syaae kaae ọlapaae ó ama aso kaae ọlapaae, ‘Doa Tale-ó,’ yóló aomó sukóló bitu, atima kutirimó ó naasemó, ai ọlané siri eró betere whırape ama doakale fopaae buló kwia matere weı nópóló melaalo ai ape. Ai *wain* weı mo

węitamo hoseké ini, mo *wain* węitóró Kótóné fopaae butu kwia melaairetei, wutimó tepeyóló mulapó.

11 Atéró atima duku bituraalu, hotu betere sukulita, mo hąle holótóró tawaalopó. So whi de kale syaae kae ęlaró ama aso kaae ęlatamoné, doi sóró horóo, ama doi mole siri sóo, ere so whi atima dętamo ó dilikitamokélé, sęa nóló betere ala mo yaalomeipó,” yalepó.

12 Kótóné kae beteró betere so whinė, ama yae yóló muló betere fo aęmó sukóló bitu, Yesuné ala eraté fu betaalopó. Ai tuąmó i kale bope yale seęi alarape wapakélé, haepaae doropóló taaréni, hąle beleté fu betereteiné ai ala mo sųmó eranérapó.

13 Téro, hepen bemó i fo depa yąlo wosalepó. “I fo aseya. Mo mió kaae sóró Taletamo betąmó betere so whi sukutepa, ti atima Talené mo wisiró beterapó,” yalepó. Kale Dęi Kepe Wisiné duraalu, “Mo dapó. Ti atimané depe tukó wei ala du beteretei taaróló, sęa nóló bituraalu, atimané yale alamó dupu saaire ala felekemó yaalo ai ape,” yalepó.

Haemó yó mole ęla ęlumétepa turukóló saairetei

14 Téro yąlo kelalemó, ę daalepaae anóló mo dęi sąko tómó, whinė naalema kaae betepa kelalepó. Ama topomó, tęteróló kaae tare doasiné deró betere *kold kapané* aleale topo tao deró bituraalu, ama naasené ęla ęlumétepa turukó suatere hekemé wei fosósi sepake tarepó.

15 Tépa, me *ensel* momatere bemó sókó wóló, kale sąko tómó betere sekępaae fo fakeyóló duraalu, “Nao tare sepakené kale ęlumére ęlarape

turukóló sae. Ti noatepae, mió ɔla ɔlumépa saaire be de i sókó wale ape,” yalepó.

¹⁶ Tétepa, kale sekéné tare sepakené i haemó ɔlumé yó mole ɔlarape fea felesé yóló turukó salepó.

¹⁷ Téró, me *ensel*-nékélé, hekemée wei sepake fosói tawóló, hepen-mó tene momatere bemó sókó walepó.

¹⁸ Atépa, Talepaae matere ɔla sukɔlaa dalatere tikimó si kaae tare *ensel* sókó wóló, kale sepake tare *ensel*-paae fo fakeyóló duraalu, “Naao ai tare sepake fosóné i haemó yó mole *wain* képi durape ɔlumérapa, sepemó tukóló siré kwɛae,” yalepó.

¹⁹ Tétepa, kale *ensel*-né ama sepakené i haemó yó mole *wain* képi du felesé yóló turukó siré kwɛyóló, kale képi du dɔtere doasi tikipaae taae derale fae. Ti kale képi du dɔtere tikita, Kótóné ama fopaae bole ala kwia melaairaaalu, dɔtu betere tikipó.

²⁰ Doasi be hulua aɔró *wain* wei dɔtere tikipaae taae deratepa, atimané teiya teiya yaletikimó, samea doasi sókó felepó. Atéró sókó fele sameata, wei kaae dukulé holóló, *hos* hupuné fało aɔmó depa sale daleta, 300 kilomita sɔpó.

15

Wɛikeró ensel-rapené wɛikeró doasi sekei alarape tapa kelaletēi

¹ Téró yało kelalemó, hepen bemó mo doasi bete mole ala wisinaale yaairémó dere ala epa kelalepó. Ai kale kelale alata, i ape. Wɛikeró *ensel*-rape dokɔ mo kemeróturaalu so whi feapaae dowi sekei ala melaaire wɛikeró tapa kelalepó.

Ai kemeróturaalu dere fota, ti Kótóné ama fopaae buóló kwia melaaire alarape mo ti kemeróturaalu, i wẹikeró alarapené kemeraalopó.

² Téro yało kelalemó, *klas-ró* sitamo hosekéróló aleale wẹi kẹla kaae belerepó. Ai wẹi fóku demóta, so whị mo fea hałe ọla kaae daae mupa kelalepó. Ti aimó daae mole so whịta, kale syaae kaae ọlaró ą sụróló aleale asotamokélé, ama doimó sere *namba-kélé*, ai alarapetamo bóe dóló tẹteróló wale so whịpó.

³ Kótóné ai daae mole so whịpaae male *kita* kaae ọlarape taruraalu, Kótóné kutó diratere whị Moses-ró kale *Sipsip* hupu maletamo doląanóló du betale wole fo i ape.

“Mo doasi fotokọ bole Tale Kótóo, naao du betere alata, mo doasi sira yaai dere ala du beterapó.

Take keké nale alimó kaae sóró bitiré waleteikélé, mió i alimó bitiré faaireteikélé, tẹteróló kaae tare Tale-ó, yaťa, naao ere alatóró sya furaalu, mo dono taletu beterapó.

⁴ Tale-ó, whị me de yaťpaae winé sukutu, naao ere alamó naao doi doasi muaalomeipóló de?

Beta whịkélé yať kaae bitini, yaťa dowi alakélé muni, mo kae betere Talepó.

Kae kae hae kwiamó betó mole so whị yať beterepaae wóló, yať aqmó sukóló bitu, Doa Tale-ó yóló dukirótu betaalo ai ape.

Ti noatepae, naao mo donoyóló taletu betere alarape take hiróló mualetei, mió so whị feané kolópóló haťeamó muló beterapó,” yalepó.

⁵ Ai alarape yóló kemetepa kelalemó, ó hepenmó momatere be tų tukwę fóló molepó. Ai momatere beta, Kótóné ama so whį tao saalopóló dirii fo muló betere kuti bepó.

⁶ Téró kelalemó, kale wẹikeró *ensel-rape* atimané wẹikeró seķęi alarape tawóló ai momatere bemó sókó walepó. Atimané deró betere kutita, mo dę tekée fóló kasa kasai *linen* kuti deróo, *kold kapané* dokale to atimané deró betere kuti tẹteróló bopemó sóo, epa kelalepó.

⁷ Téró, kale douřó betere ęlarapekó betąné kale wẹikeró *ensel-rapepaae kold kapané* aleale wẹikeró okopoi nukurape dokęralepó. Ai nukurapemó, mo ti betó tare Kótóné ama kwia melaaire fopaae butere ala faayóló molepó.

⁸ Kótóné ama ere ala wisinaale hąkearatere alaró ama doasi fotokętamoné momatere be dolomó sukuli kaaróló faaneteiné, whį fókélé mo enénipó. Kale wẹikeró *ensel-rapené* tare wẹikeró dowi seķęi alarape melóló kemenipatei, ai be dolopaae folo hapale honénipó.

16

Kótóné fopaae bole ala belere okopoi nukurape

¹ Téró ęalo wosalemó, momatere bemó sókó wale foné kale wẹikeró *ensel-rapepaae* fo fakeyóló duraalu, “Kótóné fopaae buluraalu kwia melaaire ala okopoi nukumó beleróló diaaę ai taretei, haepaae sunée deręle fae,” yalepó.

² Ai fo depa, kale kolosale *ensel* fóló ama tare okopoi nukumó belere ęla sóró fóló, haepaae sunée deralemó, kale syaae kaae ęlané siri eróló,

ama aso aq̄mó sukóló betó mole so wh̄iné tikimó, dotopo yóló mo doasi dele su betaaire sonaalei humu fulu deralepó.

³ Téró kolosale noma *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ɔla doasi w̄ei k̄ɛlapaae sunée deralemó, kale w̄ei mo sameatóró alée felepó. Ai sameata, mo ti suk̄ale wh̄iné samea kaae h̄okoloipó. Até yaletikimó, w̄ei k̄ɛla tuamó betó mole ɔlaraperó ere ɔlarapetamo mo fea sisiraae felepó.

⁴ Téró, kale dou noma *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ɔla, doasi fole w̄eiró amale w̄eirapetamopaae sunée deralemó, samea alée felepó.

⁵ Téró yało wosalemó, kale doasi fole w̄eirape kaae tare *ensel*-né duraalu,
“Naa taletere alata, mo donotóró tale yóló kwia materetei mo wisirapó.

Ti noatepae, yaťa takekélé betóo, miókélé betóo iru, dowi ala mo betakélé munire Tale beterapó.

Téru, fo tokótamo yóló tale yóló kwia matere alata, mo donoyólótóróti ai yale ape.

⁶ Ti noatepae, naao kae beteró betere so wh̄iró naao fo eratare kóló wh̄irapetamo dale kwia tok̄ó móturaalu ai sókó fele samea n̄póló materetei, mo donorapó,” yalepó.

⁷ Téró yało wosalemó, Talepaae moma yóló simó suk̄laa dalatare tikimó etei fo yalepó.

“Mo doakale fotok̄o bole Tale Kótó-ó, yaťa mo fotóró bulu, naao tale yóló kwia matere alakélé mo donotóró dapó,” yalepó.

8 Téro, kale dou *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ɔla suka betepaae sunée deralemó, siné so whi dolo baalu sorokó faaire fokō mené sumó melalepó.

9 Atéro dokole si supuné atima tiki turó baalu sorokó felepó. Até dere supumó, Kótóné doi doróló ɔ eratere fo du beterepó. Atimapaee atei kaae susupui ala eratepatei, atimané du betere dowi ala taaróló, tué tiki fetenipó. Téruraalu, Kótóné doi doasi muópóló eraaire alakélé hýyóló, dowaae fu betalepó.

10 Kale apo *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ɔla, kale syaae kaae ɔlané teteróló kaae tare tikimó sunée deralemó, ai hae kwia fea dilikiyó felepó. So whi supumó atéro kakutu bitu, atimané hapetei turukóló nuku betalepó.

11 Atimané tikimó daae mole humu dotoporó siné dale deraatamomó kakutu bituraalu, hepen bemó betere Kótóné doi doróló, tekani fo du betalepó. Tétu, atimané yale dowi ala taaróló tué tiki feteyóló betaalo hýyóló, dowi ala yaaitei dowaae fu betalepó.

12 Kale apomi *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ɔla doasi fole Yupretis weipaae sunée deralemó, kale suka hoterepaaeróló teteróló kaae dilikiyó mole topo whirape waaire tu mulóturaalu, kale weí tiki dikalepó.

13 Téro yalo kelalemó, sore dowi keperape sepéerape kaae beterepó. Ai dowi kepe atima, me wuli disóné kólómó sókó wóo, me syaae kaae ɔlané kólómó sókó wóo, me Kótóné fopóló kapala fo yó matere whiné kólómó sókó wóo, yalepó.

14 Ti ai keperapeta, kae kae kelemei alarape erótu betere sekérapepó. Doa fotokọ bole Tale Kótóné ama tukóló muló betere doasi be demó, Taletamo bóe daaire whirape mei yaosóró, i hae kwia feamó teteróló kaae dilikiyó mole topo whirapepaae bóe daalopa ape yóló, dape siré kutu beterapó.

15 “Térapa ẹta, ọlémi nokole whi kaae waalo ai ape! Atéyaalopa, whi me de noke fió muni turukó holóló bitu, ama deratere kuti ẹ betere tikimótóróti muló betae. Atétere whi ẹ Talené wisiró beterapóló hajiné sukajalo ai ape.

Ti noa yaosóró mei, ama tiki daapi hale furaalu hale yaosóró dapó,” yalepó.

16 Téró, atima fóló kale topo whirape dape siré kweyóló, Israel fake so whiné Hibru foné doi muló betere, Armakedon haepaae tourale walepó.

17 Téró kale weike *ensel*-né ama tare okopoi nukumó belere ọla sẹ tó tuamó sunée deralemó, kale momatere be tuamó teteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió ai kemeyale ape!” yalepó.

18 Ai fo yalemó, epée fita yóo, be sẹ kili kili yóo, doasi sapalaa dorowóo, mo doasi bao yóo, yalepó. Take i haemó betale so whiné etei kaae bao depa mo kilinipó.

19 Ai bao duraalu, kale doasi be hulua tekeyóló sore fake daane fío, i hae kwia feamó tẹ mole doasi be huluarapekélé kolokóló doropóo, yalepó. Kótóné kale doasi doi mole Babilon tuẹ muturaalu, ama dowi fopaae bole *wain* wei wutimó tepeyóló, kale so nópóló melalepó.

20 Wējiné bopéróló daae mole hae kwia fea daani, alu yó molepó. Doasi daae mole hasi fosórapekélé kelalemó daani, aluyó molepó.

21 Ó sāmó doasi *ais* kapo du kaaené whīrape tēiya yaai dorowalepó. Ai dorowale *ais* kanerape sekę ɗaleta, 50 *kilogram*-pó. Atimapaape atei mo dowi sekęi ala erateremó, Kótó eróló tekani fo du betalepó.

17

Syaae kaae ɓla tómó betere somó yale fo

1 Téró, kale wēikeró okopoi nuku tare *ensel*-rapekó betā ę beterepaape wóló duraalu, “Kale wēirape tómó betere doasi doi mole nópu nokole soné dere alamó, kwia melaairetei yało yāpaape yó melaalopa ape.

2 Ai sota, i hae kwia fea tēteróló kaae tare topo whīrapetamo nópu nuku betalepó. Téró, kale soné i hae kwiamó betó mole so whīkélé, nópu nokole *wain* wēi melale tikimó topo doyóló keyaa fu betalepó,” yalepó.

3 Téró, ę kale Ɗei Kepe Wisi tuámó betepa, *ensel*-né so whīkélé bitini hałe kópu kaae fi tikipaae beleyóló sóró felepó. Aimó bituraalu kelalemó, betā so mo sonaai syaae kaae ɓla tómó beterepó. Ai syaae kaae ɓlané ama tiki turó, Kótó aqratere doirape aseýó bopéroo, wēikeró toporape daayóo, naase tamo sekęrape daayóo, epa kelalepó.

4 Kale soné ama kutita, mo sonaairó sukutaitamo deróo, ama aure ɓlarapekélé, *kold kapané* alealeteiné hore hore yóo, mo doasi *moniné* sere kasa kasai kaneró du dui

meleketamo sóo, erepó. Ama naasené tare *kold kapané* aleale wuti dolomó kelaalokélé mo sonaalei ularaperó ama nópu nokole alané bólutamó deyóló fąanó beterepó.

⁵ Ama kinóló mole doi kutirimó asęretei i ape.

DOASI BABILON-TA, NÓPU NUKU BETERE SORAPERÓ I
HAEMÓ MOLE KELAALO MO SONAALEI
ALARAPETAMONÉ HAMAPÓ.

⁶ Téró ęalo kelalemó, Kótóné ama kae betero betere so whi atimakótei, mepaae Yesuné yale ala i ape yóló yó melateremó dale so whinė samea naletikimó kale so ą topo doyóló keyaa fu beterepó. Atétere ala kolóló, ę sira yale sųpó.

⁷ Atétepa, kale *ensel*-né ępaae duraalu, “Yą noatepa siratu bitute? Ai węikeró topo daayóo, naase tamo sekę daayóo, ere syaae kaae ularó ama sisó tómó betere sotamoné kinóló mole ala bete ęalo ępaae hąkearóló yó matapa wosae.

⁸ Naa kelale syaae kaae ęlata, take betaletei, mió bitinipó. Téptei, take mo apaae derepale wosono dolomó sókó holóló, ą doraai ęale muló betere tikipaae faalo ai ape. Mepaae so whi i haemó bitu, atimané doi take keké nale alimótei mo ti betere *buk*-mó munipó. Atére so whinė kale syaae kaae ęla kilituraalu, doasi sira yaalopó. Ti noatepae, take ą betepa kolóo, mió bitini alu yóo, nalo momó sókó wóo dereteinépó.

⁹ Naa ai kelale alata, mo kisipa tiki fosó fosóyóló dotoroę fale whinė betą bete tokóló kolóló tuęnérapó. Kale węikeró toporapeta, ti kale soné ama ero dée daalóló betere węikeró hae durapepó.

¹⁰ Me beteta, ti kale tęteróló kaae tare węikeró

doasi topo whirapepó. Ai weikeró whirapekó, aporó whirape atimané teteróló kaae tare ala kemeyalepó. Até yóló betā whiné teteróló kaae tare ala betā hale erapó. Atépa, nalo me whi wouraalu, ama teteróló kaae tare ala sawa sukamó maaté kaae tawaalopó.

¹¹ Ai kale syaae kaae ɔla take betaletēi, mió bitinipó. Ata kale teteróló kaae tare weikeró doasi topo whirapekóte, akélé atimatamo touróturaalu bokówalerópó. Ai weikeró topo whirapetamo betámó beteretei, a doraai tukóló muló betere alapaae fu beterapó.

¹² Naao kelale naase tamo sekérapené beteta, naase tamo teteróló kaae tawaaire doasi topo whirapepó. Ti mió atimané teteróló kaae tawaaire ala sini, téyópó. Take atima doasi doi muópóló mené sóró beteraalopó. Atéro sóró beteratepa, kale syaae kaae ɔlatamo betā bitu, sawa sukamó teteróló kaae tawaalopó.

¹³ Atima fea mo betā kisipatóró muóló, kale syaae kaae ɔlapaae naaotóro kaae tawae yóló, fotokóro teteróló kaae tare alatamo melaalopó.

¹⁴ Ai fakerape atima touyóló kale *Sipsip* hupu maletamo bóe daalopó. Téyaalotei, kale *Sipsip* hupu malené atimatei dóló teteraalopó. Ti noatepae, ata i haemó betó mole talerape teteróló kaae tare Tale betóo, mepaae hae kwia teteróló kaae tare topo whirape teteróló kaae tare topo whi betóo, erapó. Atéru, a sya fóló ama ala eró tare so whita, ti atamo betámó betaalopó. Atimata, ama ape yóló sókó su yóló, kae betero betere so whipó,” yalepó.

¹⁵ Téró, kale *ensel*-né epaae duraalu, “Kale nópu nokole so betere weirapené beteta, i ape. Kae kae tiki daae mole so whikélé, kae kae touró betere fakekélé, kae kae *Gavman*-né teteróló kaae tare so whikélé, kae kae be fo bole so whikélé mo fea tómó, ai so a beterapó.

¹⁶ Kale syaae kaae qlaró naase tamo sekérapetamoné kale nópu nokole so hóróló, bóe daalopó. Atéturaalu, ama kuti fea sorokóló taae faróló tiki daapi hale betepa, ama tiki mi fea sorokóló nóló diri hale simó sukúlaa dópóló biliraalopó.

¹⁷ Ti noatepae, kale naase tamo sekérape atima fea fo dokóló betá tué mutu, atima teteróló kaae tare fotokó kale syaae kaae qlapaae melaalopó. Até yaaire alata, Kótóné ama eraalopó yóló muló betere fo dokonótu mo erópóló, atima tuapaae bulaalopó.

¹⁸ Naao ai kelale sota, i haemó betó mole topo whirape teteróló kaae tare doasi doi mole be hu-luapó,” yalepó.

18

Babilon kolokóló derepele fo

¹ Ai ala yóló kemetepa, me *ensel* hepen bemó dorowou betepa kelalepó. Ai sekéné, fea ala ama teteróló kaae tawóló beterópóló, mené a sóró beteró beterapó. A tuamó ere kokóné sini de wisinaale i hae kwia feapaae deralopó.

² Téró, kale sekéné mo doasi fo fakeyóló fotokóiné duraalu,

“Ai kolokó dorowóló mole ape! Kale doasi doi mole be hulua Babilon kolokóló dorowóló mulapó.

Ti ai sota, dowi keperape betere be alée fóo, mepaae kae kae dowi keperaperó hokolo yóló kelaalo mo sonaalei barapetamo, betere tiki alée fóo erapó.

³ Ti noa betené mei, hae kwia kae kaemó betó mole so whi ai soné ama nópu nokole ala tokóló yateiné *wain* wẹi nóló, keyaa fu dere kaae du betalepó.

I hae kwiamó betó mole so whi teteróló kaae tare topo whirapekélé, kale sotamo nópu nukua yalepó.

Ai soné ama doasi nélire alané, i hae kwiamó ọla ọla dotonóló duputu betere so whiné *moni* mo dekéro siré feleteiné néli whi betalepó,” yalepó.

⁴ Téró hepen bemó me i fo depa wosalepó. “Yalo so whi-ó, ai sotamo betere so whi kua dolomó beteretei taaróló sókó ape.

Ama du betere dowi alarape diapaae tokó melóturaalu, ama saaire dowi sekei alarape diakélé saosóropa, taaróló ape.

⁵ Ti noatepae, ai soné Kótóné yóló muló betere fo tikale dowi ala muté holóló, hepen bepaee sókó horapó.

Atéremó, melaaire dowi kwia Kótóné keteréni, kisipa hẹle yó tarapó.

⁶ Kale soné ama melatua yale wẹi apaae tokó mótu, ama male sụ tómó me beleróló aței nópóló mela.

⁷ Kale so ą doasi doi mulapóló, wisi wisi ąla dekeró nuku betale sųtóró, susupui alaró dekené sukutere alatamo sópóló melae.

Ama tuę tiki tuąmó bopé fake dere ala bulu, ‘Ęta, mo doasi tęteróló kaae tare topo so betereteiné ę wulia so betepapakó woletere ala enénipóló,’ kisipa mutu beterapó.

⁸ Atéreteiné, mo betą sukamó ama sópóló ąale muló betere sekęi alarape ąsókó feni, mo saalo ai ape.

Ai alarapeta, i ape. Sukutere alakélé, dekené sukuturaalu wole yaaire alakélé, woténé sukutere alakélé, tiki siné dóló sukųlaa dokole alakélé, ai ala fea mo amatóró saalo ai ape.

Ti noatepae, ai somó dowi kwia melaaire Tale Kótóta, mo doasi fotokų bole bete Talepó,” yalepó.

⁹ Ai sotamo nópu nokole ala yóo, ama wisi wisi ąla sóo, du betere tęteróló kaae tare topo whįrapené ai kale so dukuraalu, hotere sukuli kelalepó. Atétepa, atima kale so dekené sukóló woletu betaalopó.

¹⁰ Kale so atéró duku bitu, susupu sóró kaketu betere alamó, atima wituraalu, tika mo umó daae mulu, i fo yaalopó.

“Mo doa wió! Doasi doi mole be hulua-ó, wió yae! Doasi fotokų bole be hulua Babilon, ąą do-raalopóló tukóló muló betere alata, betą sukakelemótóró mo ti doróló ai kemeyale ape.”

¹¹ I hae kwia feamó ąla ąla dotonóló duputua yale whįrapené kale so dokole kolóló, dekené

sukuturaalu, moló-u yaalopó. Ti noatepae, atimané ọla ọlarape take yale kaae whırapené momó kae duputimipó.

¹²⁻¹³ Atimané atéro dotonótu betere ọla ọlarape i ape. *Kold kapa*, *silpa kapa*, doasi *moni* sere kasa kasai kanerape, meleke kaae, du dui ọla, *linen* kuti wisinaale, sukutai kuti, *silk* kuti, sonaai kutikélé, fetera kaae ọla *sitron* nikélé, hupu sekéné aleale kae kae ọlakélé, doasi *moni* sere nikélé, *brons kapa*, *aiyon kapa*, be tetere kane fake wisinaalekélé, *sinamon* fetera kaae ọlaró mepaae kae kae fetera kaae ọlatamokélé, simó bilitepa felé kẹlaa wale ni sekaę kaae ọla mura ni fekélé, *frenkensense* ni fekélé, *wain* weikélé, *Olip* ni duné aleale *welkélé*, *flawa* wisinaaleró *whitamokélé*, *bulmakau* hupuró *sipsip* huputamokélé, *hos* hupuró ama siyóló só kotere ọlatamokélé, wae sóró kutó diratere so whıró hąle mo betere so whıtamonné tikiró asotamokélé dupu yaalopó.

¹⁴ Atimané i fo yaalopó. “Naao senée du betale ni du mo ti aluyalepó. Naao wisi wisi ọlaró néli butukutu betale ala wisinaaletamo aluyaletéiné momó kae kelaalomeipó.”

¹⁵ Téro, ai kale dosąayale ọla ọlarape dotonóló néli botokó fu betale whırape atima kale so doasi susupu sóró kaketu betere alamó, atima wituraalu, tumó daae mulu, dekené sukóló fakeyóló etei wole fo yaalopó.

¹⁶ “Doasi wió yae! Doi mole doasi be hulua-ó, ya tuamó betó mole so whıné aure ọla ọlarape i ape. *Linen* kuti wisinaalekélé, sukutai kuti, sonaai, *kold kapa*, doasi *moni* sere

kaporó du dui melekerapetamoné au wisi-naale yóló néli wh̄i betaleti, mió wió yae.

17 Doasi *moni* sere wisi wisi ɔla fea h̄aleke sukamótóró doyóló ai kemeyale ape.

Doasi w̄ei nuku só kotere so wh̄ikélé, ai nukumó kotere so wh̄ikélé, nuku tuámó kutó ditere so wh̄ikélé, *moni* saaire kutó ditere so wh̄ikélé, mo fea tumó kese anóló daae muaalopó.”

18 Kale so dukuraalu hotere sukuli kolóló, atimané i fo yaalopó. “Atei kaae doi mole doasi be hulua wisinaaleta, me kae mei, mo betatóró t̄enapó,”

19 Atétepa, dekené sukuturaalu, atima hae diyóló, etei wole fakeyóló du betaalopó.

“Wió! Doasi doi mole be hulua-ó, wé! naao teyae.

Ai soné doasi w̄ei nuku talerape atima *moniné* doasi néli wh̄i beteralepó.

Téyale sotei, h̄aleke sukamó ɔ mo ti doyalepó.

20 Ó hepen bemó betó mole doasirape-ó, ai sopaae eraterere alamó diɔ h̄ajné sukutu betae.

Kótóné dowi ala kemeróló kae beteraleso wh̄ikélé, *aposel* wh̄irapekélé, Kótóné fo eraterere kóló wh̄irapekélé, h̄ajné sukutu betae.

Ti noatepae, ai soné diɔpaae erale sekei alamó, kwia Kótóné ɔpaae tokó melalepóló, diɔ h̄ajné sukutu betae.”

21 Téró, doasi fotokó bole *ensel*-né mo doasi kane fake tao sóró doasi w̄ei k̄ela tópaae taae deróló duraalu,

“I doasi kane taae derótu dere kaae, kale doi mole Babilon be hulua kolokó dorowóló, mo ti doraterere be, momó kae t̄eyaalomeipó.

22 Yā tuamó *kita* kaae ɔlané halekélé, wole fokélé, fó wutiné haleró *kapané* aleale ukulumó wutiné haletamo momó kae wosaalomeipó.

Be tētere ala ó nuku wisiratere ala ó kae kae fosó fosótere whīrape mo feata, Babilon yā tuamó mo kolókélé yaalomeipó.

Whiti o du deraketuraalu, kane fakené halekélé, momó kae wosaalomeipó.

23 Kale *lamp* sané dērótu beteretei, momó kae dēraalomeipó.

Soró whītamo dokóló ɔla deturaalu, hēkese detere fo momó kae wosaalomeipó.

Naao ɔla ɔla dotonóló duputua dere whīrapeta, i haemó doasi doi mole whīrapepó.

Naao isi whīné dere alané kae kae *Gavman*-né tēteróló kaae tare aomó betó mole so whīkélé, fea kōpaae ɔlisóró fu betalepó.

24 Kale so tuamó, Kótóné fo eratere kóló whīrapekélé,

Kótóné ama kaae beteró betere so whīkélé, bóené mepaae i haemó betó mole so whī dale sameakélé ɔ tuamó mupa kelalepó,” yalepó.

19

Talené doi hale sóró horópoló yae!

¹ Ai ala yóló kemetepa wosalemó, ó hepen bemó so whī mo hāle ɔla kaae wó muluraalu fo tiki whaa du betalepó. Atéró duraalu,

“Talené doi hale sóró horae.

Mo ti aluyaqsóró tao sere alakélé, ama ere alané doasi doi mole alakélé, fotokō doasi

bole alakélé, bete Tale dané Aya Kótó
 ətórótípó.

Ti noatepae, ama taleyóló só deratere ala hoko ini,
 mo alatóro sya furaalu, dono taletua dapó.

² Atéturaalu, kale doasi doi mole nópu nokole soné
 ama du betale alané i haemó betó mole
 so whi kópaae faróló doralepó. Até yale
 alamó, Kótóné ama kutó diratere whirape
 dóló sókó fale sameamó kwia tokó malepó,”
 yalepó.

³ Téró atimané momómo fo fakeyóló duraalu,

“Talené doi hale sóro horae.

Kale so duku bituraalu hotere sukuli tukókélé
 ini, hale holótóroti tarapó,” yalepó.

⁴ Ai fo deremó, kale 24 whi disiraperó kale
 douro betere qlarapetamo kale tetéroló kaae tare
 doasi betere tikimó deraapisa fóló fió mulu fo
 fakeyóló duraalu,

“Mo kée, Talené doi hale sóro horópóló yae!”
 yalepó.

⁵ Tétepa, kale tetéroló kaae tare doasi betere tikimó
 sókó wale foné duraalu,

“Talené kutó diratere so whirape-ó, diá apaae
 winé sukóló, doasi doi mole so whiró doi
 munire so whitamó feané dá tetéroló kaae
 tare Kótóné doi hale sóro horótu betae,”
 yalepó.

⁶ Tétepa yało wosalemó, so whi mo hale ɔla kaae
 wó muluraalu dere fo tiki whaata, mo doasi wei
 dou kaaatu dere hu kaaeró doasi be sapalaa dere
 kaaetamo yóló duraalu,

“Talené doi hale sóro horae.

Də kaae tare doasi fotokə bole Kótóné ɔla ɔla fea amatóró tɛteróló kaae tareteiné ama doi hale sóró horae!

⁷ Də fea hainé sukóló hekeseturaalu, ama doi doasi muópóló hale sóró horaalopa siépe.

Ti noatepae, kale *Sipsip* hupu malené so dokaaire be de sókó wapa, kale sekéné dokaaire soné ama auyaaire ɔla ɔla donoróló muló beterapó.

⁸ Kale so ɔ derópóló, fokó fale deɪ *linen* kuti wisinaale melalepó,” yalepó.

Ti ai kale deɪ *linen* kuti wisinaaleta, Kótóné ama kae betere so whɪrapené du betale mo donoi alapaae dó faróló erapó.

⁹ Tétepa, kale *ensel*-né ɛpaae duraalu, “I fo aseɣae. Kale *Sipsip* hupu malené so dokaairaalu, ɔla deyaalopa ape,” yóló dape sere so whɪ mo doa hainé sinópóló yae. Téró ama duraalu, “Ita, Kótóné ama kólómó sókó wale fotóró dapó,” yalepó.

¹⁰ Até deremó, ɛ ama hó aomó deraapisa fóló fió mulu, ɔpaae moma yaai yalepó. Atéyalemó, ama duraalu, “Atékese! ɛta, ɣaró Yesuné yale ala mopóló eró tare so whɪrapetamo də betə kutó diratere seképo. Térapa, Kótó aomó sukóló bitu, ɔpaae betə moma yae. Ti noatepae, Yesuné yale ala etérópóló yó matere alané Kótóné kóló whɪrapené dere fo fea bete hakearótu beterapó,” yalepó.

Deɪ hos hupu tómó betə seké whɪ betepa kelale fo

¹¹ Téró ɣalo kelalemó, hepen be tɪ tukwə fóló, deɪ *hos* hupu ɛ daalepaae anóló daalepó. Ai hupu tómó betere whɪ mo foné betetóró bitu, Talené ala

eró tare Seképó dua dapó. Ai sekénéta, fo tokoló taletere alaró bóe dele alatamo, mo donotóro dua dapó.

¹² Ama keleta, mo si mi kaae buóo, ama topomó kale teteróló kaae tare doasiné deró betere topo taorape deróo, erepó. Ama tikimó aseýoló muló betere doita, mo whi betanékélé tuéni, ama beta tuérapó.

¹³ Ama deró betere kutita, samea belere dolopaae deróló sókó sale kuti deró beterepó. Ai sekéné ama doita, ti Kótóné fopó.

¹⁴ Hepen bemó bóe dele *amirape* atimané deró betere kutita, mo fokó fale tikimó dei *linen* kuti wisinaale deróló, dei *hos* hupurape tómó betóló, kale sekéné sisómó wó tarepó.

¹⁵ I hae kwia feamó betó mole so whitamó bóe dóló teteraairaalú, bóe dele fosói sepake ama kólómó sókó wapa kelalepó. “Amata, *aiyon kapané* aleale nópulu taru, haemó betó mole so whi fea ama teteróló kaae tawaalopó,” Ai sekénéta, mo doasi fotokó bole Kótóné dowi fopaae buló, kwia melaaire *wain* képi du weí dótere tikimó teiya teiya du beterepó.

¹⁶ Ama deró betere fóló kutiró *fasatamomó* etei doi aserepó.

TETERÓLÓ KAAE TARE WHIRAPE KAAE TARE DOASI
BETÓO,
I HAEMÓ DOASI QLA QLA TALERAPE TETERÓLÓ KAAE
TARE TALE BETÓO,
erapó.

¹⁷ Téró yálo kelalemó, beta *ensel* suka ke tómó daalu, kale sikimó sé kotere barapepaae fo fakeyóló duraalu, “Kótóné ama doasi qla

deyaalopa, diꝥ fea betꝥpaae tourꝥle ape.

18 Ti haꝥe mei, Kale teꝥeꝥoꝥo kaae tare doasi whꝥrapekeꝥeꝥe, diki tare whꝥrapeneꝥe topo whꝥrapekeꝥeꝥe, mo doasi fotokꝥ bulo boe deꝥe whꝥrapekeꝥeꝥe, *hos* hupurapero ai hupu tomo betolo kotere whꝥrapetamokeꝥeꝥe, mo haꝥe betere so whꝥrapero wae soro betere so whꝥrapetamokeꝥeꝥe, mo doasi doi mole whꝥrapero doi muni haꝥe beto mole so whꝥrapetamokeꝥeꝥe, i dosꝥayale so whꝥrapeneꝥe tiki mirape diꝥ naasepolopa, tourꝥle ape,” yalepo.

19 Tero yaꝥo kelalemoo, kale *hos* hupu tomo betolo wale whꝥiro ama boe deꝥe *amirapetamo* atima daae molepaae, kale syaae kaae olaro hae kwia fea teꝥeꝥoꝥo kaae dilikiyo mole doasi topo whꝥrapetamokeꝥeꝥe, atimaneꝥe boe deꝥe whꝥrapekeꝥeꝥe touyolo, boe daai wou betepa kelalepo.

20 Teyaletei, kale syaae kaae olaro, Kotonoo ama koloo whꝥpoloo kapala fo yo matere whꝥtamo tawolo dokolo mulalepo.

Ti ai kale kapala fo yo matere koloo whꝥineꝥe kale syaae kaae olanee doi doasi muopoloo kae kae kelemei alarape erotu betalepo. Ti ama ai kelemei alarape yo melaetikimoo, syaae kaae olanee siri soo, ama aso aomoo sukolo bituraalu, dukiratere fo yoo, du betale so whꝥrape kopaae fopoloo dilikitu betale whꝥipo. Tero, ai kale dokolo mulale sekoo tamo, betepatei doasi *sulpa* si duku betere wei kela belerepaae taae deralepo.

21 Teturaalu, atimaamonoo boe deꝥe whꝥrapeta, kale *hos* hupu tomo betolo wale whꝥineꝥe kolomoo sokoo wale sepakenoo mo fea dolo muoo mupa, bara-

pené tiki mi nóló depe watamo fua yalepó.

20

1,000 ba fo tuamó yaaire ala

¹ Téró yalo kelalemó, ó hepen bemó *ensel* dorowou betalepó. Ai sekéné ama naasenéta, mo apaae derepale osono dolo tų kinaaire *kiró* mo doasi *sein* kėpitamo tarepó.

² Ai *ensel*-né kale wuli disó botokó sóró tawalepó. Ai disóta, mo taketi bitiré wale wulipó. Ama doita, Satan ó Kótótamo bóe du betere dowi kepepó. A dokóló muló betepa 1000 ba fopi kemeraairaalu dokalepó.

³ Téró, *ensel*-né kale wuli disó tawóló, mo apaae derepale osono dolopaae sóró taae deróló, tų kinóló diriratere qlané mo ti diriralepó. Ti aita hāle mei, i hae kwiamó betó mole so whı ama momó kae dilikóló kópaae falaqsóró, 1000 ba fo tuamó hāle beteralepó. Ai ba forape kemetepa, kılipaae sawatamo sukamó maaté a sókó daalóló, hāle beterópóló eraalopó.

⁴ Téró yalo kelalemó, teteróló kaae tare doasi betere searapemó fo tokóyóló taletere whırape betó molepó. Aimó, Yesuné yale alarape i ape, yóló yó matere foró Kótóné fotamo yó materemó, depa tikale so whıné keperapekélé, betó mupa kelalepó. Ti ai so whırapeta, syaae kaae qlaró ama asotamo aqmó sukóló bitu, dukiratere fo ini yóo, ama siri atimané kutirimó ó naasemó dakeratere hō dua yóo, yale so whırapené keperapepó. Ai sekęrape atimata, kepaayóló bituraalu, Yesu Kerisotamo

betámó 1000 ba fo tuámó teteróló kaae taté fópóló sóró beteralepó.

⁵ Téró, kale hãle sukãle whĩrape atima hapale kepaani, 1000 ba fo kemeyale kũlipaae, ti kepaayóló betó muaalopó. Ti aita, folosóró kepaayóló betereiteipó.

⁶ Ai kale folosóró kepaayóló betere so whĩta, Kótóné ama kae sóró beteró betereiteimó, mo hãné sukóló betó mulapó. Tamo dakoróló sukutere alané atimapaee me sekẽi ala eranénipó. Ténĩ, atima Kótóró Yesu Kẽrisotamopaae momaratere so whĩ bituraalu, atamo betámó teteróló kaae taté fóló 1000 ba fo kemeyaalopó.

Satan doasi dele tuámó beteraaire fo

⁷ Téró ai kale 1000 ba fo kemetepa, Satan a dipula beteraleti fópóló sókó daalaalopó.

⁸ A atéró sókó daalatepa furaalu, i hae detene fale douro kwiamó betó mole Kok fake so whĩró Makok fake so whĩtamokélé dilikóló, dape siré kweyóló bóe daai, betapaae tourãle waalopó. Ti ai so whĩ, fea touróturaalu, weĩ atikã supó.

⁹ Ai tourale *amirape* atima, delaapemó daayóló doasi mulure hae tiki mo suróló wou, Kótóné ama so whĩ betere tiki boperóló betó molepó. Ai so whĩ betere tikita, ti Kótóné ama yaala sókó fóló mole be huluapó. Atima atéró be naai boperãle wóló betó molemó, ó hepen bemó si sókó dorowóló atima mo fea doló kemeralepó.

¹⁰ Ai kale siné doló kemerale so whĩ dilikãle Kótótamo bóe du betere dowi kepe ata, kale *sulpa* si dó tare weĩ kãla belerepaae taae deralepó. Take kale syaae kaae qlaró Kótóné ama kóló whĩpóló

kapala fo yó male whĩtamo taae derale kaae akélé atéro taae deralepó. Atima atéro bituraalu, dikitamokélé, detamokélé, doakale dele doasi sóró kaketu betere alata kemekélé ini, hale yótóróti tawaalopó.

Sukale so whĩtamo fo tokóló tale yaaire fo

¹¹ Téró, kale tetéróló kaae tare doasi betere dei sea kolóo, ai sea tómó betere seké kolóo, yalepó. I haeró şatamota, ai kale doasi kilitu botokó feletei, kinaaire tiki meipó.

¹² Téró yalo kelalemó, take sisiraae fele doasi doi mole so whĩ ó doi munire so whĩ, doasi betere tikipaae anóló daae molepó. Atima atéro daae mole tuamó, buk-rape daae faróló muó molepó. Me daae faróló mole buk-ta, mo titóróti betó tare buk-pó. Take kale sisiraae fele so whĩrape atimané yale alarape fea kale buk-rapemó aseýóló moletei, kolóló taleyalepó.

¹³ Kale weĩ nóló sisiraae fua yale so whĩta, doasi weĩ kelané dotonale holóo, mo sukutere so whĩrape fóló betere bemó betó mole so whĩkélé, ti ai benétei dotonale wóo, sukutere alané tao tare so whĩrapeta, ti ai alanétei dotonale wóo yalepó. Atéro wóló betó mupa, atima dokọ feané yale ala donotóro taletua yalepó.

¹⁴ Téró, kale sukutere alaró sukale so whĩrapetamo betó mole tiki kale doasi si duku betere weĩ kęla belere dolopaae taae deralepó. Ti ai si duku betere weĩ kęlapaae taae deraleteita, tamoróló sukutere tikipó.

¹⁵ Téró, mo ti betere buk-mó doi munire so whĩ kale si dó tare weĩ kęla dolopaae taae deralepó.

21

Kisi Jerusalem be

¹ Téró yało kelalemó, me i ala erepó. Take mole haeró hepen betamokélé kemeróturaalu doasi wēi kēlakélé kemeralepó. Téturaalu, kisi hepen beró haetamo sókó wóló mupa kelalepó.

² Téró yało kelalemó, dowi ala betakélé munire kisi Jerusalem be hulua wisinaale, Kótó betere hepen be taaróló dorowou betalepó. Ai be hulu-ané ama ere alata, so seimale a whītamo dokaa kolóló kokoné sukī kuti wisinaale derótu dere kaae erepó.

³ Téró yało wosalemó, kale tēteróló kaae tare doasi betere tikimó fo fakeyóló duraalu, “Mió, Kótó a betere be dorówóló so whītamo muóo, akélé atimatamo betóo, yaalopó. Atéru, atima ama so whītóró betepa, Kótó atimatamo betamó bitu, atima tēteróló tare Tale betaalopó.

⁴ Atéró, so whī feané wole kaae ai sekéné helekóló kópuraalopó. Tétu, sukutere alakélé, dekené sukóló wole dere alakélé, moló hu dere alakélé, dele sere alakélé, momó kae yaalomeipó. Ti noatepae, folosóro yale alarape fea mo ti kemeró betereiteinépó,” yalepó.

⁵ Téró kale tēteróló kaae tare tikimó betere doasiné duraalu, “Fea ɔla fea yało kae kisi aletu beterapó! Térapa, yało i yale fo naao aseyaē. Ti noatepae, i dere fota, mo yaai dere ala dapóló diaaɔ tuē tiki tiranérápó,” yalepó.

⁶ Téró ama epaaē duraalu, “Ai alarapeta, fea ai yóló kemeyale ape. Eta, *Alaparó Omekatamo* bituraalu, kaae sereteiró kemeratereteitamo, mo

etórótípó. Whi me de wei nokole depa, mo ti betó tare tikimó wó tare wei me olané dupuni, hãle nópóló yãlo melaalopó.

⁷ Whi me de a tu wisipaae faai felemó, sesétepakélé hepée taae faróló wale whiné i òla òlarape fea take ama saalopó. Téturaalu, e a tetéroló kaae tare Kótó betóo, a yãlo naale betóo yaalopó.

⁸ Téretei, atimapaee me sekei ala eraosóro witu, e taaróló fele so whikélé, whiné sotamo dere ala kaae yóló whi hamomatamotei dowi ala du betere so whirapekélé, whi dele whirapekélé, nópu nokole so whikélé, kapo nipaae momatere alaró herei whétamoné whi dele so whikélé, kapala fo dere so whikélé, mo fea atima betaaire tikita, *sulpa* si duku betere wei kela ai ape. Ti aita, atima tamoróló sukãaire alapó,” yalepó.

⁹ Mo kemeróturaalu melaaire weikeró sekei alarape belere nuku tare weikeró *ensel*-rapekó betané epaae duraalu, “Kale *Sipsip* hupu malené dokaaire so, yãlo yapaae yó melaalopa, kelaai ape,” yalepó.

¹⁰ Ai fo deremó, Deji Kepe Wisiné e fotokó bulatepa, kale *ensel*-né mo doasi sokore hasi fosópaae beleyóló sóro holalepó. Atéro sóro holóló beteró bituraalu, dowi ala mo betakélé munire be hulu Jerusalem, Kótó betere hepen be taaróló ai dorowou beterapa, kelaeyóló yó malepó.

¹¹ Tétepa yãlo kelalemó, ai kale be huluata, Kótóné ama ere de wisinaale deyó faralepó. Atéro ere deta, mo doasi *moni* duputere kanené kasa kasare de kaae erepó. Mo hãle kaponé ere de kaae mei, *jaspá* kanené de kaaetórótípó. Mo hukulukélé

ini, *klas* kasa kasa kaae yó fi *jasp*a kane wisinaalené ere deę kaaepó.

¹² Ai be huluata, doasi dopóku ópaae horóló deyóló boperó beterepó. Ai dopóku tuamóta 12-tų dolorape móo, ai tų kaae diliki yóló 12-*ensel*-rape daa yóo, ai tų serekemó 12-Israel fakené doirape asę yóo, erepó.

¹³ Ai dopókumó suka hoterepaaeróló tų sereke sore muóo, suka doropolepaaeróló tų sore muóo, *saot* deępaaeróló sore muóo, *norti* deępaaerólókélé, sore muóo erepó.

¹⁴ Ai kale be hulua boperóló dere dopóku 12-ró kapo fakerapené mukuté mulaté horepó. Ai 12 mukuté mole kane fake tómó, kale *Sipsip* hupu malené sóró beteroó betere 12 *apotel* whırapené doi asęrepó.

¹⁵ Eątamo kale fo yale *ensel*-né kale be huluakélé, dopóku dereteikélé, tų serekerapekélé fea sųróló daęle saairaalu *kold kap*ané aleale dotó tiki tarepó.

¹⁶ Ai be huluata etéroó teęyóló muló beterepó. Filipaaró betereiteiné daęleró doló faló betereiteiné daęletamota, ti mo betą kaaetórótípó. Kale sekéné ama daęle saai tare dotó tikiné be hulua sųróló daęle saleteita, doló faló betereiteikélé, filipaaró betereiteikélé, ópaae horeiteikélé, mo betą kaaetóroó 2200 *kilomitapó*.

¹⁷ Téroó kale dopóku hapólu eretei ama daęle saleteita, 65 *mita*-pó. Ti ai *ensel*-né ama daęle sere alata, me kae mei, mo whıné dere kaaetóroó yalepó.

¹⁸ Ai kale be hulua boperóló dere dopókuta, *jasp*a kanené aleyóo, be huluata, ti *kold kap*a wisinaalené aleyóo erepó. Ai kale *kold kap*ata,

hųkulkélé ini, mo kasa kasa yó fipó.

¹⁹⁻²⁰ Ai be hulua boperóló dere dopóku mukuté mulaté hore kapo fakerape auraairaalu, mo doasi *moniné* duputere kae kae kasa kasai kanerapéné auró beterepó. Folosóró kaae suraalu, muló betere mukuté *jaspa* kanené auróo, 2 ti *sapaia* kanené auróo, 3 ti, *kalsitoni* kanené auróo, 4 ti *emerald* kanené auróo, 5 ti *sadoniks* kanené auróo, 6 ti *kanilian* kanené auróo, 7 ti *krisolait* kanené auróo, 8 ti *berl* kanené auróo, 9 ti *topas* kanené auróo, 10 ti *krisopres* kanené auróo, 11 ti *jasint* kanené auróo, 12 ti *ametes* kanené auróo, erepó.

²¹ Kale ai dopóku 12 tų serekerapeta, 12- du dui meleke *perl*-né alée molepó. Ai tų sereke dokęta, mo betą *perl* doasiné alée mulapó. Be hulua tuąmó fale tųta, *kold kapa* wisinaale mo kasa kasai *klas* kaaené aleyóló molepó.

²² Ai be hulua tuąmó Kótópaae momatere be betą kilinipó. Ti noatepae, doasi fotokę bole Tale Kótóró kale *Sipsip* hupu male atimaamota, ti ai be hulua tuąmó ere momatere betórótípó.

²³ Ai be huluamó Kótóné ama ere alané dęró kale *Sipsip* hupu malené dętamo eró betereteiné, suka dęró wélié dętamo mo yąyą inipó.

²⁴ Ai be huluamó dęyó fale dęné, i haemó betó mole so whį fea diliki dolomó kutu betaqsóró, ai dęné dęraalopó. I haemó tęteróló kaae tare topo whįrape, atima mo kelaalo kokęné sini ala wisinaale sóró wóló ai be tuąmó mulaalopó.

²⁵ Ai be hulua tuąpaae faaire tųrape kinókélé ini, mo hąle tukwę faróló muló betaalopó. Ti noatepae, aimó diki dere ala muni, dętóró yó tareteinépó.

²⁶ Kae kae hae kwiamó betó mole so whinė doasi doi mutere alaró, kelaalo kokoi ala wisinaaletamo sóró wóló ai be hulua tuámó mulaalopó.

²⁷ Dowi ala mole whi ai be hulua tuámó sókó faalomeipó. Halei ala dere whiraperó, kapala dilikitere so whi betakélé ai be hulua tuapaae mo sókó faalomeipó. Kale *Sipsip* hupu malené mo ti betere *buk*-mó doi mole so whi betą ai be huluumó fóló betaalopó.

22

Mo ti betó tawaaire weı

¹ Téro, kale *ensel*-né epaae mo ti betó tawaaire fu betere kikisi weı kelaai ape yóló yó melalepó. Ai fole weıta, Kótóró kale *Sipsip* hupu maletamoné tetéroló kae tare doasi betere tikimó sorokó wóló, ai be hulua tuámó fale tu seraa fu betepa kelalepó.

² Ai weı fóku uté dęró, ité dętamomó mo ti betó tare ni daalepó. Wélié dokọ fea ai niné du oletua dapó. Ai niné ama sókuta, i hae kwiamó betó mole so whi tuámó mole kae kae sekeı alarape fea i ni sóku fotokóné sımó wisiranérapó.

³ Take so whinė yale dowi alamó Kótóné erale sekeı ala ai be huluumó momó kae muaalomeipó. Kótóró *Sipsip* hupu maletamoné tetéroló kae tare tiki ai be huluumó mupa, ama kutó diratere so whinė ama erae dere ala erótu betaalopó.

⁴ Atimané ama kelepaa kolóo, ama doi atimané kutirimó asę yó fóo, yaalopó.

⁵ Aimó be dikitere ala momó kae muaalomeipó. Atima suka dę ó są dękélé, yaęatere ala mo

enénipó. Ti noatepae, atima de tuámó beterópóló Tale Kótóné ama ere dené deró betaalopó. Atéro bituraalu, betere dokó fea atimanékélé, fea ala fea tetéroló kaae taté fu betaalopó.

⁶ Tale ata, ama koló whirapené keperape tetéroló kaae tare Kótó beterapó. Atéru, mo felekemó eraaitere ala ama kutó diratere so whipaae ene fópóló, ama *ensel* atima beterepaae doteyalepó, yalepó.

Yesu walapóló ere fo

⁷ “E mo felekemó waalo ai ape. Kótóné i ala eraalopóló i *buk*-mó asere fo eró tare so whita, Kótóné atima wisiralepóló, hajné sukutu betaalo ai ape,” yalepó.

⁸ I yale forape wosóo, yale alarape kolóo, yale whita e Jon-pó. I alarape yó male kilipaae ai yó male *ensel* daale tikimó apaae moma yaai der-aapisa fóló fió mualepó.

⁹ Téyalemó, ama epaae duraalu, “Atékese! Eta tale mei, damo wusuró Talené kutó diratere whipó. Nonaaorape Kótóné koló whirapekélé, kale i *buk*-mó mole fo eró tare so whikélé, da fea betá kutó diratere fakepó. Térapa, Kótó aomó sukóló bitu, ama doi betá sóró horótu betae,” yalepó.

¹⁰ Téró, kale dere kaae epaae momó duraalu, “Kótóné i ala eraalopó ere fo hakearóló i *buk*-mó aseýóló muló betere fo kinóló mulaose.

¹¹ Dowi ala du betere so whita, atima ai alatóró yó tanópóló yae. Kae kae mo kelaalo sonaalei dowi ala du betere so whita, ti ai alatóró du beterópóló yae. Mo donoi ala wisi du betere so whita, ti atimané ai du betere wisi alatóró yó

tanópóló yae. Me dowi alatamo hosekēni, Kótóné ama kae beteró betere so wh̄i ti atima ai betere kaaetóro betó tanópóló yae,” yalepó.

12 “I dere fo wosae, ę mo felekemó waalo ai ape!

So wh̄i dokọ feané yale alamó tokọ melaai yalo i tare duputa, ę wouraalu melaalo ai ape.

13 Ẹta, *Alaparó Omekatamopó*. Folosóro kaae sóro betaleteiró, kemeręle foloteitamota ętórótípó.

Ọla ọla fea keké nale betekélé, fea ala touróló kemeratere betekélé, ti mo ętórótípó.

14 Deróló sókó fatere fọloi kutu fokotu betere so wh̄ita, Kótóné wusiró beterepa hajiné sukutu betae.

Ti atétere so wh̄i be dopóku tų serekemó doasi be huluapaae sókó fóo, mo ti betere ni du tokó nóo, yaairetei, mo sųrapó.

15 Kale dopóku aqró haqrape betó mulapó.

Ai haqrapeta i ape. Whéró hereitamóné wh̄i dele alakélé, kae kae hosọ fo ó isi wh̄iné dere alakélé, nópu nokole alakélé, wh̄i dele alakélé, kapala kótóraperó keperapetamopaae momatere alakélé, kapala fo yóló wh̄i dilikąai ekele du betere alakélé, i dosąayale alarape du betere so wh̄i atima feata, dopóku aqró betó mulapó.

16 Ẹta, Yesupó. I kelale alarape Keriso fake so wh̄iné dosąayóló tuę yópóló, diąpaae yó male fae yóló yalo *ensel* dotęyalepó.

Ẹta, Depit kaayale beteró ama deté fele naalené naaletamopó.

Atéru, hika be dēteretamo dēyó tare hōrepó,”
yalepó.

¹⁷ Kale Dēi Kepe Wisiró whiné dokaai du betere sotamoné duraalu, “Ape,” du beterapó. Mepaae i dere fo wosetere so whínékélé “Ape,” yópóló yae. Mepaae whi de wēi nokole depa, ę beterepaae wópóló yae. Mepaae whi dené wēi nenée du betepa, mo ti betó tawaaire wēi dupuni, hāle sóró nale wópóló yae.

¹⁸ Kótóné i ala eraalopóló, *buk*-mó asere fo wosetu betere so whi feapaae dirii ma fo i dapa wosae. Mepaae so whi denétamo i *buk*-mó mole fo tómó me kae beleróló depa, ti Kótóné i *buk*-mó bopetu betere sekei alarape ai so whipaae mo turó eraalo ai ape.

¹⁹ Mepaae whi dené Talené i ala eraalopóló *buk*-mó mole fo mepaae kwia tokóló aluratepa, ti Kótóné atétere whimó melaalopóló i *buk*-mó bopeyale mo ti betere ni du nóo, kae tene be huluamó beteróo, yaai yale alatamo ama fasó saalopó.

²⁰ I kale aseyóló muló betere alarape kelale whiné duraalu,

“Mopó. Ę felekemó walapó,” fo dapó.

Tétepa duraalu,

“Mo kée Teyópóló yae.

Tale Yesu-ó, ya ape,” dapó.

²¹ Tale Yesuné hāle tao sere ala wisinaale Kótóné so whipaae wópóló yae. Mo kée. Teyópóló yae.

**Yesu Kerisoné So Whi Tao Sere Kisi Fo Wisi
The New Testament in the Falopa Language of Papua
New Guinea**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Folopa)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

    You include the above copyright and source information.

    You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2009-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0102a9df-173c-5a64-b766-14ab67a86105